

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru“ pentru literatură 2008

Climates

68

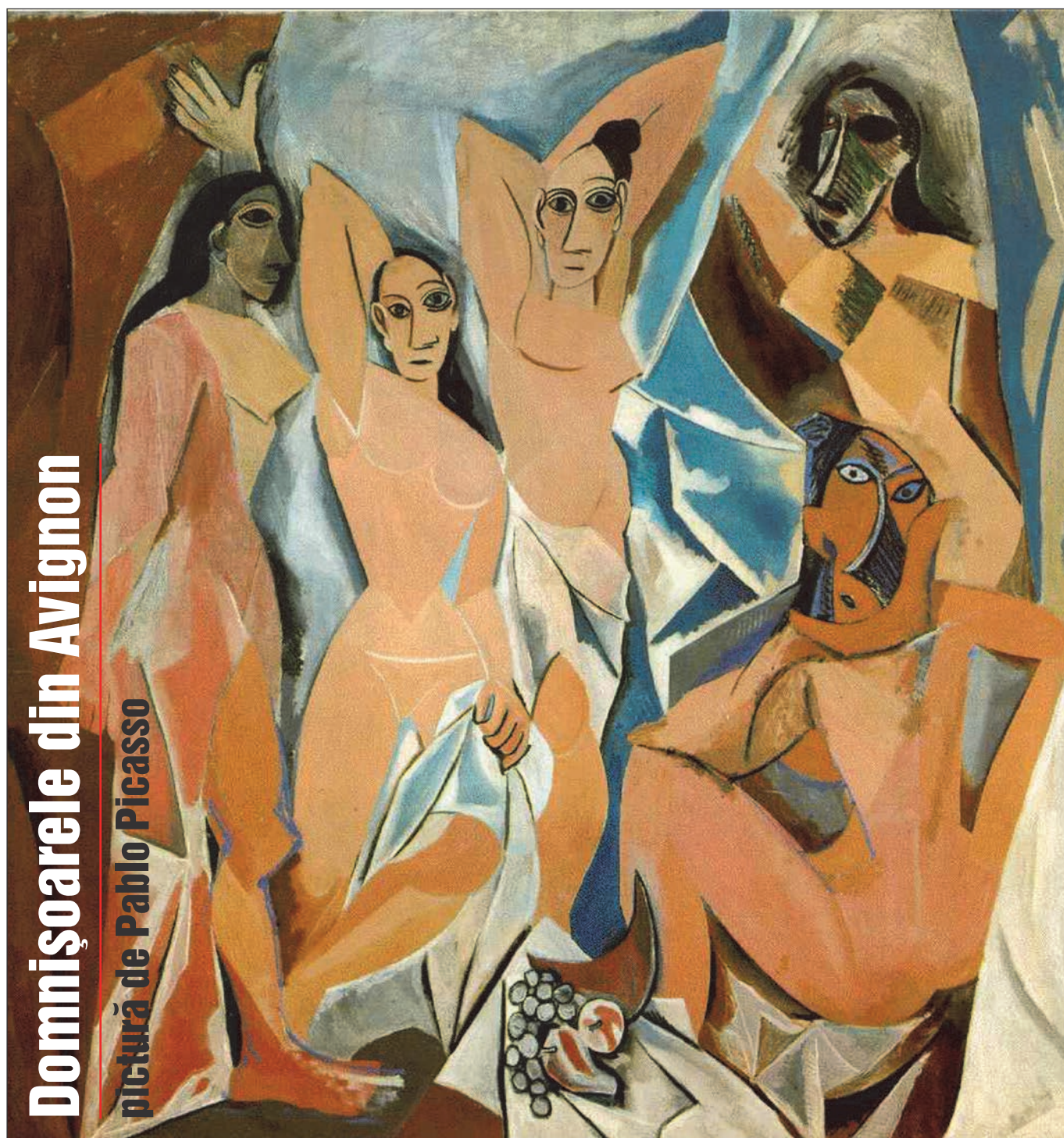
literare

Anul 6
iulie
2013

Director fondator:
Ion Iancu Vale

Director editor:
Gheorghe-Valerică
Cimpoca

Revistă literară și de cultură românească
Fondată: mai 2007



Domnișoarele din Avignon

pictură de Pablo Picasso

Semnează în acest număr

Magda Isanos	Poeme	3
Lucia Olaru Nenati	Reconstituind portretul unei mari poete - Magda Isanos	4
Lucia Olaru Nenati	Eminescu, mentor spiritual al lui Nicolae Iorga	6
Dorel Schor	Portretele pictorului Liviu Lăzărescu	8
Llelu Nicole Vălăreanu (Sârbu)	Poeme	8
Dan Caragea	Viața și opiniile lui José Saramago	9
Delia Stăniloiu	Și-ți eram atât de aproape (poem)	10
Ioan Gelu Crișan	Și erai atât de aproape (poem)	10
Maria Niculescu	Poeme	11
Propus de M.C.	Moartea poetului Ștefan Augustin Doinaș și sinuciderea...	12
Mariana Zavati Gardner	Duminica Colonelului	14
Propus de N.B	Regal cultural la Brăila	15
Viorel Băetu	Supravegherea totală	16
Nina Cassian	Poeme în limba... spargă	17
Propus de V.T.	Eugen Ionesco: Testament	18
Propus de D.B.	Cele mai citite cărți din lume	19
Gheorghe Valerică Cimpoca	În căutarea Adevărului	20
Ion Iancu Vale	Poeme	21
Mihai Batog Bujeniță	Jocul himerelor	22
Constantin T. Ciubotaru	Broderii de cuvinte cusute pe-o maramă de vise	23
Alina Nicoleta Polina	Strigătul pietrelor... ecoul morții	24
Liliana Botez	Repere sociale ale emigrării forțate prin ochii unui...	26
Florea Turiac	Cântecul LI (poeme)	27
Ștefan Ciobanu	Împăratul muștelor	28
Georgeta Resteman	Mă simt străină în propria mea țară!	29
Octavian Sărbătoare	Zamolxiana, ezoterismul neozamolxian	30
Octavian Curpaș	Un american de 91 de ani, campion mondial la haltere	31
Nicolae Georgescu	Melania Cuc, în continuă căutare de locuri...	32
Gabriela Căluțiu Sonnenberg	Flamenco	33
Daniel Ioniță	Lacrimi de dor și de durere (poem)	34
Vavila Popovici	Ce alegem pentru viața noastră	35
Propus de B.P.	Jean Paul Sartre către Simone de Beauvoir	37
Eva Defeses	Scriitorul român Elisei Virgil, premiat de societatea...	38
Propus de P.S.	Stanley Patooty Jr. prezintă...	39

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE

RO 54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depunerile în LEI

RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 - pentru depunerile în EURO (SWIFT: BTRLR022)

Adresa redacției principale: Aleea Arcașilor, bl. 36, sc. B, ap. 23, Târgoviște, România **Telefoane:** 0722 702 578, 0741 732 122 **E-mail:** ioniancuvale@yahoo.com
Web site: <http://climate.literare.ro>

Redactor-șef: Ion Iancu Vale

Fondatori:

Colegiul redacțional: Grigore Grigore, Gheorghe Palel, Emil Stănescu, Florea Turiac, Lucian Constantin

**Ion Iancu Vale
Mircea Cotărță
Sebastian Drăgan**

Redacții asociate - România: Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, Deva, Focșani, Iași, Suceava, Turnu Severin, Hunedoara, Mangalia, Olănești, Oradea, Ploiești); **Alte țări:** Anglia, Australia, Belgia, Canada, Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar, Israel, Italia, Macedonia, Portugalia, Republica Moldova, Serbia, Spania, S.U.A., Ucraina.

Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Mihai Ardeleanu, Eugen Axinte, Iulia Barcaroiu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, Eugen Evu, George Filip, Dan Gîju, Dimitrie Grama, Mirel Horodi, Djamel Mahmud, Alexandru Manafu, Meneu Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, Emil Persa, George Petrovai, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor, Claudia Serea, Delia Stăniloiu, Victor Sterom, Al. Florin Țene, Ioan Țepelea, Baki Ymeri, Raquel Weizman.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatarilor

Tehnoredactare: Florin-Lucian Dragoș ■ 0730 863 602 ■ dragosflorinlucian@gmail.com ■ **Secretariat:** Reta Sofronie Iancu

Revistă editată de Fundația „Renașterea Pietroșiței - Ruralia” din Pietroșița ■ ISSN 1843-035X

Apare sub egida Consiliului Județean Dâmbovița, prin Centrul Județean de Cultură Dâmbovița, în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni și cu Institutul de Cercetare Științifică și Tehnologică Multidisciplinară - ICSTM din cadrul Universității „Valahia” din Târgoviște.

Poeme de Magda Isanos

n. 17 aprilie 1916, Iași -
d. 17 noiembrie 1944,
București



Dumnezeu

Oamenii bogați au făcut icoane,
catapitezme-aurite și strane,
însă Dumnezeu n-a venit
în locul astfel îngrădit.

Bogații stăteau groși, împovărați
și se uitau la sfinții frumos îmbrăcați.

În vremea asta, Dumnezeu zbura-n copaci,
făcându-i să-nflorească. Fugea la săraci,
cerându-le mămligă și ceapă.
Era când câmpie verde, când apă.
Alteori se făcea mic
și s-ascundea în floarea de finic,
ori s-apucă să crească-n păpușoaie,
s-ajute furnicile la mușuroaie,
să dea pământului mană și ploaie.

Avea atâtea de făcut Dumnezeu,
și oamenii îl plictiseau mereu,
cerând unul pentru altul rău.
Îi auzea strigând: „Pământul meu...”
Îi vedea punând semn de hotar,
ciopârțind, împărțind minunatul dar.

Atunci se supăra. Pornea furtuna.
Cu secetă și ploaie-nghețată lovind într-una,
se făcea mare
și-nfricoșat,
ca muntele cu păduri îmbrăcat.
Până venea o pasăre la el.
Codobatura, sau un porumbel,
și spunea: „Doamne, mi-a căzut puiul jos.
Zi să se faca iară frumos,
să răsară soarele și să-l gădesc...”

„Facă-se voia ta, sol pășăresc...”
Și Dumnezeu puneă fulgeru-n teacă

ți s-apuca alte lucruri să facă.

Cânt

Cânt ca privighetorile oarbe.
Nu știu, eu sorb cântecul sau el mă soarbe.
Atât de sus ne-nălțăm câteodată...
Sufletu-mi arde de-o flacără înfricoșată.

Ca rugul din care a vorbit Dumnezeu,
așa arde sufletul meu.
Cred în zâne, în sfinți și minuni;
prietenii, nu-mi împlețiți cununi.
Cântecul e-n mine ca-n voi tăcerea;
îi bănuiesc uneori puterea,
însă nu știu nimic și mă-nchin smerit
îngerului lângă mine ivit.

Fă-mă să cânt despre oameni și suferinți,
șoptesc cu buzele reci, fierbinți,
despre săraci, despre copii și foame...
Și-n mijlocul cereștii mele spaime,
întrezăresc cuvintele de foc,
cu care-ar trebui să creez lumea, s-o pun la loc.

Apoi rămân singură. Nu știu nici eu
de ce mi-a vorbit din stuful aprins Dumnezeu.

Murim... ca mâine

E-așa de trist să cugeți ca-ntr-o zi,
poate chiar mâine, pomii de pe-alee
acolo unde-i vezi or să mai stee
voioși, în vreme ce vom putrezi.

Atâta soare, Doamne,-atâta soare
o să mai fie-n lume după noi;
cortegii de-anotimpuri și de ploi,
cu păr din care șiruie răcoare...

Și iarba asta o să mai răsară,
iar luna tot așa o să se plece,
mirată, peste apa care trece-
noi singuri n-o să fim a doua oară.

Și-mi pare-așa ciudat că se mai poate
găsi atâta vreme pentru ură,
când viața e de-abia o picătură
între minutu-acesta care bate

și celalalt - și-mi pare ne-nțeleș
și trist că nu privim la cer mai des,
că nu culegem flori și nu zâmbim,
noi, care-așa de repede murim.

Lucia Olaru Nenati

S-a derulat, nu de multă vreme, la Suceava și Udești, o nouă ediție a festivalului „Magda Isanos - Eusebiu Camilar”, intitulat acum «Rezonanțe udeștene», numele devenind mai cuprinzător datorită numărului mai mare de personalități ale locului care-și merită pomenirea, respectiv poetul Constantin Ștefuriuc, jurnalistul scriitor Mircea Motrici și încă alții, drept care primăria udeșteană găzduiește un adevărat muzeu memorial în holul său.

În prezența invitaților din țară, din străinătate, precum și din renumita obște literară suceveană, lucrările festivalului au debutat în sala „Elena Greculesei” a Bibliotecii județene, prin demersul introductiv al poetei Carmen Veronica Steiciuc, amfitrioana manifestării aflate sub egida Centrului Cultural «Bucovina», și prin lansarea unor cărți semnate de Constantin Abăluță și Doina Popa, dar și a celor din «desantul» producțiilor editoriale ale editurii TipoMoldova din Iași, prezentate de Aurel Ștefanache. Au urmat apoi și alte lansări de cărți ale scriitorilor participanți, prezentarea de reviste literare, vizita în satul Udești, la Casa memorială dedicată celor doi creatori, slujbe de pomenire la cimitir, o originală șezătoare literară la Casa memorială „Mircea Motrici”, festivi-

Reconstituind portretul unei mari poete - Magda Isanos



tatea de premiere a tinerilor concurenți aspiranți la consacrare, un concert de gală la sala Auditorium Ioseph Schmidt în care interpreți de muzică și recitatori au oferit publicului un recital cameral pe versurile Magdei Isanos, semnat de cunoscuta

compozitoare Violeta Diniescu din Germania, prezentă la festival ș.a.

Dar dincolo de toate aceste componente bine organizate și derulate, reuniunea a fost marcată, în principal, prin evocarea celei ce a fost marea poetă Magda Isanos, demers la care fiica

acesteia, eminenta scriitoare Elisabeta Isanos, a contribuit consistent și memorabil prin mai multe cărți editate sau reeditate în mod exemplar cu ajutorul editurii TipoMoldova. Una dintre aceste cărți intitulate „Poemele Dagmarei” a constituit obiectul unei adevărate dizertații hermeneutice susținute de scriitoarea și jurnalista suceveană Doina Cernica.

Semnatarea acestor rânduri i-a revenit misiunea de a contura, în deschiderea lucrărilor festivalului, portretul de ansamblu al mării poete Magda Isanos, așa cum se reconstituie el prin demersul fiicei sale care, în ciuda îndemnului mamei sale plecate din această lume în floarea vârstei: „Copilul meu, să nu mă cauți”, cercetează urme, interoghează martori, adună orice imagine sau petec de hârtie, recuperează orice manuscris uitat și, încet, încet își îndeplinește țelul obsesiv de a întregi portretul tridimensional al mamei sale, restituind astfel literaturii române personalitatea unei creatoare de prim rang încă insuficient cunoscută.

Primind cu autograf cărțile sale de proză reeditate de curând, Drumul spre Ombria, Cosânzenii și Amur, și apoi cartea de poeme Pomii cei tineri, încă neuscată de cerneala tipografică a editurii ieșene, cunoscând deja cartea In căutarea Magdei Isanos și web- ▶

► site-ul acestei familii literare, citind constant revista „Ferestre” editată de aceeași neobosită creatoare și totodată detectiv, am avut acces la quasi-totalitatea surselor de cunoaștere a acestei poete. Cantitatea de informații depășește posibilitatea expunerii lor într-un asemenea text de presă și îndeamnă imperios spre o tratare mai largă.

Până atunci, în expozeul oral ce am avut a-l susține în deschiderea festivalului, am putut să „desenez” chipul frumos și impresionant al unei tinere poete cu personalitate puternică, din stirpea celor ce domină psihologic, cu grație și fără efort, întregul anturaj, fie acesta familia, prietenii sau colegile de liceu, cele care ajung să facă greva foamei din solidaritate cu demersul ei curajos de-a apăra o colegă nedreptățită, (vădind așadar o puternică stofă de lider!); căreia îi plăcea să călărească dar și să mediteze în deplină comuniune cu miracolul naturii; înzestrată cu spirit civic, cu sensibilitate și cu temperament artistic, dar și cu un adevărat și invidiabil talent oratoric (să recunoaștem, rar întâlnit la femeile istoriei noastre culturale!); o tânără femeie care și-a urmat fără ezitare glasul inimii atunci când și-a întâlnit sufletul-pereche, pe scriitorul Eusebiu Camilar, un tânăr intelectual sărac, alături de care a știut să-și construiască

o oază de fericire sufletească evanescentă dar și o temeinică zonă de colaborare creativă, devenind o rar întâlnită familie de creatori devotați harului lor. Apariția unei boli grave (cinice în cazul ei, ca fiică de medici iscusiți!) și apropierea treptată a sfârșitului inexorabil încordează tensiunea expresiei sale poetice, și până atunci remarcabilă, adăugând un profund și dramatic sunet testamentar, o lumină eroică dar și o intensitate a trăirii, a bucuriei de viață, din care însă lipsește revolta și furia, fiind mereu prezentă aspirația spre armonie cu natura și o anume gestică atitudinală amintind de cea a ciobanului mioritic, autentică și de loc cabotină.

Sfârșitul ei constituie o răvășitoare răsturnare a echilibrului celor din jurul ei care rămân mereu marcați de această pierdere a unei tinere poete ce repetă parcă paradigma labișiană în variantă feminină prin multe daturi, dar în special, prin înalta și autentică simplitate a expresiei, proprie marilor poeți, calitate pe care aveau s-o releve mulți dintre comentatorii ei (C. Ciopraga, Horia Bădescu și nu numai). N. Manolescu, tânărul, nu își reține admirația gravă afirmând că Magda Isanos este cea mai profundă poetă a literaturii române a epocii sale, poetă excepțională, cu mare influență asupra întregii poezii feminine

de după război. Alții au spus că ea este prima poetă modernă a scrisului nostru, iar Marin Bucur, editorul ei, vorbind despre “marile înălțimi ale sufletului ei”, confirmă prin repetiție aceste aserțiuni, urmat de mulți alți cunoscători ai fenomenului literar precum Ion Caraion, Alex Ștefănescu sau A.D. Rachieru și alții care proiectează fiecare câte o nouă lumină asupra acestui univers diamantin.

Această carte recentă, „Pomii cei tineri”, editată printr-o osârdie impresionantă de către fiica poetei, care a adunat laolaltă, pentru prima dată, toate poemele sale din manuscrisele recuperate de pe urma repetatelor refugii ale destinului basarabean al familiei sale și (prezentat în chip răscolitor în cărțile sale de proză despre care am scris cu alte ocazii), ne oferă abia acum ocazia și posibilitatea de-a avea acces în sfârșit la întreaga operă poetică a Magdei Isanos și de-a o redescoperi cu proaspătă uimire și cu empatia pe care o provoacă mereu creația autentică.

Numărul și calitatea tinerilor creatori ce se adună an de an la acest festival confirmă această aserțiune și consolidează caratele acestui gând optimist. Mai mult de atât, îndrăznim a crede că energia creativă a acestei expresii poetice, poate chiar și împrejurarea de destin a sfârșitului dra-

matic și timpuriu - deși din alte cauze - ar permite o paralelă cu Silvia Plath, cu scontarea unui interes din partea lumii culturale europene. Și, de ce nu, întregă această imagine a unei familii literare, cu roadele sale remarcabile dar și cu periplul său biografic ar putea constitui un punct de interes special la o împrejurare cum a fost recenta noastră prezență literară reprezentativă la expoziția de carte de la Paris, mai ales că descendenta acestor creatori, Elisabeta Isanos, este o traducătoare de poezie - și nu numai - în limba franceză de o dexteritate și intuiție corezonantă de nimic egalată, ea fiind aceea care a tradus, de pildă, poemele eminesciene pentru un C.D. realizat de principele Radu Duda în beneficiul destinatarilor internaționali.

Dincolo de toate, mi se pare că cea mai potrivită încheiere a unui asemenea excurs este citatul revelator ce urmează, prelevat dintr-o scrisoare a mării poete, ce se relevă astăzi a fi de-o actualitate fără fisură: „Trebuie să tindem mereu spre realizarea ideii de bine, generozitate și frumusețe, nici-o operă literară nu poate trăi fără ele. Cu cât timpurile sunt mai barbare, mai înveninate de ură și mai iraționale, cu atât intelectualul este dator să cultive sufletul lui într-un sens moral și să se opună curentului”.

Eminescu, mentor spiritual al lui Nicolae Iorga (2)

Lucia Olaru Nenati

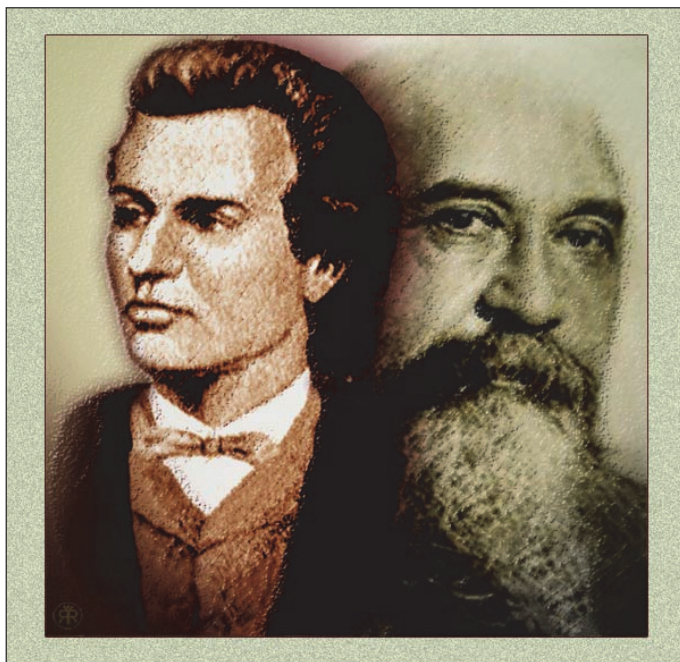
Dar sufletul lui Iorga a fost mai întâi de toate subjugat de Eminescu, de la care a preluat misiunea pe care a dus-o atât de strălucit la îndeplinire. El spunea despre gazetarul Eminescu că nu scria pentru pâine, făcându-și râs de cei ce i-o dădeau cu o cumpănă prea mică, ci din căldura adevărată a unui suflet ce voia să facă bine nu sie însuși... ci neamului întreg.

În acest punct este vizibilă și influența unei idei de forță din gândirea eminesciană în acea concepție-fanion a lui Nicolae Iorga despre „ridicarea prin cultură” și iluminare, care vizează în mod sintetic ajungerea la unitate națională prin cultură organică, ceea ce, s-a spus pe bună dreptate, a fost un obiectiv esențial din programul energetist de inspirație pur autohtonă al lui Iorga.

La fel, este de necontestat și faptul că teatrul lui Eminescu, față de care Iorga și-a exercitat și calitățile de istoric literar căutându-i originile, a exercitat de asemenea o adevărată fascinație asupra istoricului, el revelând în mai multe rânduri și rolul pe care l-a jucat în formarea conștiinței naționale „teatrul vagabond” adică turneele teatrale ce străbăteau țara care, precum știm, l-au fascinat și l-au răpit irepresibil pe adolescentul Mihai. Este neîndoiios că propria chemare de-a scrie teatru istoric are la baza admirația sa pentru dramaturgia eminesciană care l-a inspirat fără îndoială. Ceea ce se știe mai puțin este faptul că acest teatru pe care

majoritatea covârșitoare a cunoscătorilor l-au considerat mereu doar un bruion dramatic fără calitatea de-a deveni teatru viu a fost reprezentat pe scenă prima dată, tot de către... ați ghicit! N.Iorga. Astfel în cadrul congresului din 1939, Teatrul Ligii culturale reprezenta piesa „Lais” în traducerea elastică a lui Eminescu pe care regizorul N. Massim o găsea mai bună decât originalul lui Emil Augier! Citind dramaturgia eminesciană Iorga se entuziasmează de calitatea dramei Bogdan Dragoș afirmând: „acest act ar putea fi reprezentat oricând”. Drama a fost reprezentată aici, la Botoșani și, după știința noastră, singurul loc unde s-a reprezentat scenic dramaturgia eminesciană este Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani, în două rânduri, cel de-al doilea fiind un spectacol intitulat „Intemeietorii”, montat de către marele regizor Dan Alexandrescu de la Târgu Mureș. Am optat, ca director al acestui teatru, pe atunci, pentru această piesă ce reunea trei fragmente Decebal, Bogdan-Drăgos și Mira, pentru a lărgi aria de cunoaștere a operei sale cu prilejul centenarului din 1989 de organizarea căruia m-am ocupat atunci, dar și ținând seama de opțiunea lui Iorga.

Neobositul și prolificul Iorga nu putea să lipsească dintre editării lui Eminescu, chiar dacă ediția sa din 1922 nu este dintre cele de referință. În schimb a făcut tot ce



i stătea în puteri pentru stimularea și popularizarea edițiilor eminesciene câte au apărut în timpul vieții sale, în genere, scriind și cuvântând despre Eminescu, omul și opera, oricând avea ocazia, în comunicările sale academice, în lecțiile ținute la Universitatea de la Vălenii de Munte, în diferite discursuri, dar fără a monopoliza domeniul, ci fiind bucuros să atragă și alte personalități în această arie, precum Caracostea sau Ion Pillat.

O latură consistentă a acestei activități s-a manifestat desigur și în gazetăria lui Iorga, articolele și referirile despre Eminescu fiind frecvente în publicațiile sale „Neamul românesc”, „Semănătorul” ș.a., nu o dată sprijinindu-se pe rostiri și gânduri eminesciene în polemicele sale, o listă a unor asemenea articole putând constitui substanța unei considerabile antologii.

La fel, Iorga este prezent la ceremonii și festivități, dezveliri de busturi, precum cel de la Galați din 1911, la comemorări ale poetului, la tot felul de manifestări culturale și, nu o dată, el este cel ce stimulează și-și îndeamnă conaționalii să edifice asemenea monumente și modalități de nemurire a amintirii poetului, peste tot cuvântul ►

► adăugând un nou spot de lumină asupra lui Eminescu. Iată, de pildă, articolul trimis pentru reușita numărului aniversar eminescian din 1919 al revistei „Junimea Moldovei de Nord” din Botoșani (Câteva cuvinte pe care le-ați dorit), în care scrie astfel despre Eminescu: „era cel mai vast, mai sincer și mai adânc cunoscător al vieții românești, din tot locul și din tot timpul”, adăugând aici și considerentul cel mai de seamă, în viziunea lui, pe care l-a îndeplinit poetul: „prin nimic nu se arată valoarea unei generații mai bine decât prin ceea ce înțelege și prețuiește din viața sufletească de până atunci, a propriului ei popor.”

Nu trebuia uitată nici activitatea sa dedicată cinstirii memoriei poetului la Ipotești, contribuția sa la adunarea de fonduri pentru ridicarea bisericii și casei memoriale, care însă, din păcate și nu din vina sa, ci a lipsei de criterii muzeografice ale acelui timp, n-a respectat structura casei originale, drept care, semnătura acestor rânduri a avut mai târziu a restructura această clădire aducând-o în conformitate cu originalul.

Dar poate cea mai remarcabilă funcție a lui Iorga în această neobosită misiune autoasumată de-a nu lăsa să se decoloreze imaginea lui Eminescu este aceea ce-a putut fi calificată drept diplomație culturală, el fiind un ambasadur al întregii culturii române din care Eminescu nu putea lipsi. A făcut și aici tot ce era supra-omenește să facă, a scris și inclus în sinteze internaționale adevărate micromonografii ale lui Eminescu, în multe limbi pe care le stăpânea fluent, ducând astfel faima poetului la New York ca și la Paris, la Roma sau Milano la Berlin sau Istanbul și în multe universități unde era invitat și încununat cu titlul de doctor honoris causa. De menționat că „Revista școlii” de la Botoșani pu-

blică un reportaj splendid semnat de Tiberiu Crudu despre extraordinara vizită a lui Iorga în America. Să ne amintim și că printre cursurile ținute la Sorbona în beneficiul unui public numeros și plin de emoție, Iorga ține un curs despre Romantismul în sud-estul Europei și desigur despre Eminescu, drept cel mai important reprezentat al acestui curent în România, dar și cel mai înalt spirit în sud-estul Europei. Păstrând proporțiile, semnătura acestor rânduri a susținut după mulți ani, un curs despre romantismul românesc la Universitatea de excelență din Konstanz, Germania folosind, de asemeni prilejul, după modelul lui Iorga, pentru a comunica celor 250 de studenți că în literatura română există un mare poet european pe care e musai să-l cunoască. Dar și în cursul de cultură și civilizație românească am evocat pe cei mari ai Botoșanilor: Eminescu, Enescu, Iorga, încât o tânără din Italia a exclamat că acest oraș care apare drept loc de naștere al celor trei titani e „una vera Firenze rumena”. Pe de altă parte, auzind despre uriașul număr de cărți și articole semnate de Iorga și de universități din lume care l-au omagiat și desemnat drept doctor honoris causa, un tânăr german a exclamat „aber das ist ein echt übermensch!” („dar acesta e un adevărat supraom!” trad. red.)

Să mai menționăm doar prima exegeză consistentă despre Eminescu apărută în limba franceză în publicația „Revue bleu” cu titlul „L'ame roumain modern: le poet Michel Eminescu”. Si aici am a face o conexiune cu Botoșanii căci am găsit acest studiu publicat în „Revista Moldovei” (în nr.11-12 din 1922), în traducere românească. Acest text destinat străinilor pe care Iorga dorea să-i convingă de dreptul spiritului națiunii sale de-a fi demn de atenția și prețuirea lumii, nu a fost publicat după vreun manuscris oferit

de Iorga redacției, cum s-ar fi putut crede, având în vedere prietenia statornică dintre redactorul șef Tiberiu Crudu și marele apostol al neamului, ci a fost tradus special pentru „Revista Moldovei” în mod impecabil de către profesoara Cecilia Halunga de la „Școala normală de fete” din Botoșani după „Revue blue” din 15 august 1922 în care Iorga îl publicase în limba franceză. Așadar, Revista Moldovei prezenta astfel cititorilor săi în mod elocvent, fața literaturii române pe care o arăta Nicolae Iorga lumii din afara țării sale, demonstrând că, deși acesta anatemiza influența decadenței Occidentului, se străduia din răputeri să stea drept în fața acestuia în fruntea valorilor românești pe care voia să le integreze în lume. Înțelegând importanța acestui text i-am acordat un spațiu larg în cartea noastră „Arcade septentrionale”. Amintesc aici și de primul volum de traduceri ale poemelor eminesciene în limba engleză realizat de Silvia Pankhurst, prefătat de Bernard Shaw și cu introducerea semnată de N. Iorga.

Și câte rostiri de-a dreptul aforistice, de profunzime și de săpat în piatră n-a lăsat Iorga despre Eminescu! Iată câteva, dezarmant de puține din cele multe, aproape imposibil de adunat din marea de text scris de Iorga, ce depășete măsura omenească și poate de aceea oamenii au cam obosit să-l mai frecventeze și să-l cerceteze, unele ce aveau să prefigureze revelări notorii de mai târziu: „Poetul acesta n-a fost numai poet... care să fii vânat tablouri, senzații, sunete. (...) El a fost cel puțin în aceeași măsură un cugetător, un luptător, un profet – da, un profet ca profeții vechii Iudee, biciuind și arzând, de o parte sfătuind și revelând de alta, în numele aceluiași Dumnezeu al înțelepciunii” (1904).

Va urma

Dorel Schor

Portretul în pictură, deși are o istorie lungă și glorioasă, este un gen pe care nu toți artiștii sunt dispuși să-l abordeze. El limitează posibilitățile creative ale autorului pentru că trebuie să păstreze asemănarea cu subiectul real. Din păcate și din acest motiv, mulți artiști plastici îl evită...

Adevărul este că portretul presupune multă muncă, dăruire, cunoaștere. Adevăratul portret nu este o simplă reproducere a tresaturilor cuiva, asemănarea fizică nu este singurul criteriu de reușită. Maestrul Liviu Lăzărescu, profesor emeritus la Institutul „Nicolae Grigorescu” din București, este de părere că portretul este cel mai greu de pictat. Pentru că el are (trebuie să aibă) ceva în plus față de alte transpuneri pe pânză: prezenta impalpabilă numită suflet.

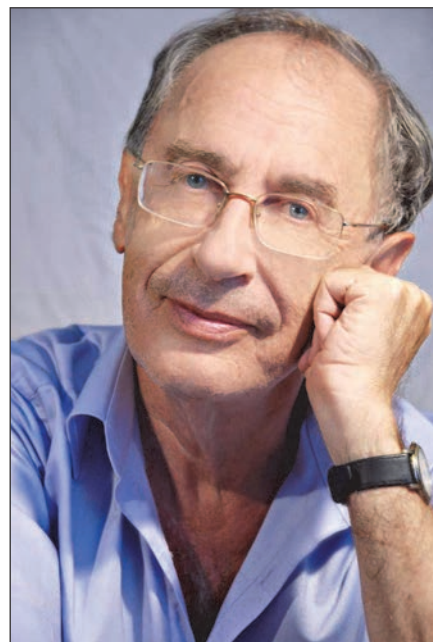
- Portretul este, în ultima vreme, mai puțin cultivat. Ultimul mare portretist a fost Maestrul meu Corneliu Baba. Probabil „molipsit” de el, am cutedat să pictez oameni. E o încercare dificilă...

Liviu Lăzărescu a fost mulți ani de zile elevul, asistentul și disci-

Portretele pictorului Liviu Lăzărescu



polul marelui Corneliu Baba, căruia de altfel i-a dedicat o carte. Reflectarea emoțională și intelectuală a vieții, a prezenței umane în simplitatea și complexitatea sa și dimensiunea psihologică a modelului au constituit criteriile directe în arta lui. Intuiția și logica,



cunoașterea omului cu frământările sale, cu preocupările sale sunt nu mai puțin importante decât tresaturile fizice. Liviu Lăzărescu a păstrat întotdeauna o dualitate în limbajul artei, o comuniune între ideie și imagine.

Consecvent în primul rând cu puritatea expresiei artistice, creator riguros și estetic, Liviu Lăzărescu supune formele, textura și culoarea, conferind portretelor sale rară calitate de a atinge multiplele aspecte ale existenței, modest sau spectacular, cu o firească intimitate și integritate.

Regina nopții

Noaptea și-a ales regină o floare înscăunată,
înflorită și visătoare,
în tronul de plumb al întunericului.

Bărbații își caută regine
cu glezna subțire legată de aripi,
rămân să privească zborul
pe care nu-l mai ating
decât cu gândul.

Timpul schimbă coroana, ruginește,
se pierde printre obiecte
împreună cu halucinațiile vechi
retrase în vorbe uitate.

Ce să spun despre ceea ce se coace
în inima de vultur

Poeme de Llelu Nicolae Vălăreanu (Sârbu)

de pe munții bătrâni și erodați,
de atâta tristețe.

Când timpul trece ca un mire
în fiecare zi altul,
scapi alungat de iluziile vârstei
pedepsit de femeile verii
cu singurătate.

Templul de meditație

Când suferința nu prinde
durerea se purifică

am simțit bucurii zidite și înalte
cîutând înțelepciunea
în logosul naturii tăcut,

răscolind prin istorii neființa
cât nu știu să înțeleg.

Un gând de care mi-e teamă
e să nu mă duc
până înțeleg filonul poporului meu

căutând templul de meditație
cu altarul de rugă luminos.

Aici și ascunsul respiră în afară
devine cuvânt înălțător

deschizând porți albastre,

ochii închiși vor vedea
misterul nașterii în care cred.

Dan Caragea

I-aș cere, prevenitor, cititorului îngăduință pentru o spovedanie. Când, în 1990, l-am cunoscut pe José Saramago în Portugalia, la el acasă, am trăit câteva contrarietăți emoționale care mi-au prilejuit, ani de-a rândul, reflecții și eforturi de conciliere în forul meu interior. Mai întâi, durerea pricinuită de radicalismul politic al omului, fapt care nu se împacă, în emoționalitatea mea, cu aceea desăvârșită omenie a creatorului, așa cum o receptasem eu din lectura uneia din capodoperele sale: „Memorialul mănăstirii” (1982).

Astfel, după o superbă cină, Saramago mi-a ascultat o bună bucată de vreme exaltarea legată de prăbușirea comunismului în Europa, dar mai cu seamă în România, exaltare din care spiritul său ascuțit a decelat structura unui anticomunist primar.

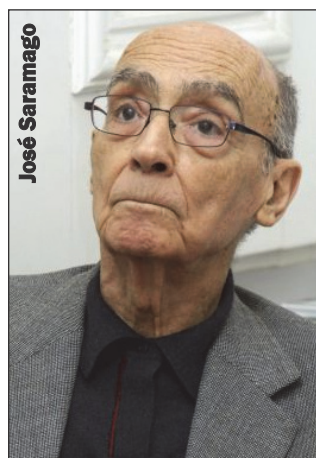
Ulterior, cu abilitate, dar și cu robustețea convingerilor, și-a expus punctul de vedere al marxistului de neclintit care încă mai spera în resurrecția „adevăratului comunism” ce urma să edenizeze planeta. Nici măcar evocarea victimelor regimului, a temnițelor de la Gherla și Pitești, nu l-au înduplecat. Mi-a răspuns lapidar: „Și totuși a meritat!”. Nu îmi amintesc ca cineva, față de care să fi nutrit atâta venerație înainte de a-l cunoaște în carne și oase, să îmi fi dat senzația de neuitat că înghițisem un cub de gheață. Am depășit cumva acea perplexi-

Viața și opiniile lui José Saramago



tate paralizantă, vizitându-i, preț de un sfert de ceas, camera de lucru unde așezase și traducerea românească a „Memorialului” pe raftul cu traduceri, și unde am înțeles că își scria operele la calculator, spre satisfacția mea tehnofilă. Mi-am permis chiar o glumă, spunându-i că „înlocuise condeiul cu PC-ul” (PC făcea aluzie și la Partidul Comunist, al cărui membru de marcă era).

Reîntorși în sufragerie, Saramago a citit cam două capitole din ultimul său roman, „Evanghelia după Iisus Hristos”, cu aerul celui care îți împărtășește o taină, prezicându-i o apariție furtunoasă. Și așa a și fost. Romanul avea sa-i aducă amărăciunea unui conflict deschis cu António de Sousa Lara, pe atunci secretar de stat la Ministerul Culturii, și care considera cartea lui Saramago o „blasfemie”, o insultă de neiertat la adresa unui popor în majoritate catolic. Această lectură mi-a dezvăluit a



două fațete aspră a omului, în acea seară de poamină: radicalismul său antireligios, manifestat printr-o înțelegere exclusiv „realistă” a Noului Testament.

Aș împrumuta cuvintele unui scriitor și prieten, Baptista-Bastos, pentru a închide portretul, în pace cu mine însumi, după un răstimp de două decenii: „Exista în el o atenție minuțioasă pentru lucrurile vieții, fie ele de natură materială sau transcendentă. Și știa mult, mult mai mult despre religie și despre textele sacre decât mulți dintre preopinenții care îl criticau. José Saramago învățase de timpuriu că o idee se înrăurește cu o altă idee și că sintezele parțiale produc imobilism. Am conversat de multe ori despre natura marxismului, noțiunea de partid, riturile obedienței, imperativele conștiinței și paradoxurile istoriei care, cum se știe, este o zeiță oarbă.” (Baptista-Bastos, A Aproximação a Um Re-

trato, Lisboa, Bertrand, 1996)

Acest NU saramagian împotriva puterii, religiei, a strămbătății felului cum este tocmită lumea, a devenit chintesenta crezului său civic care l-a însoțit toată viața. Regăsim acest refuz, nuanțat și adesea convingător, în interviuri, discursuri publice, conferințe ale căror miez, cu aprobarea scriitorului, au ieșit la lumină adunate într-o carte notabilă: „José Saramago en sus palabras” (2010), de Fernando Gómez Aguilera, unul din apropiații săi în „autoexilul” din Lanzarote, o insulă din arhipelagul Canare.

Nu aș fi însă just, întorcându-mă la impresiile din acea seară lisaboneză, dacă nu aș evoca și partea luminoasă a omului. Am simțit-o, după priceperea mea, în momentele de iubire dintre el și Pilar del Rio, jurnalista și traducătoarea care i-a fost mereu alături în ultimii douăzeci de ani de viață. Cei doi se sărutau fără sfială, fără perturbarea prezenței străine, iar Saramago s-a ridicat de mai multe ori din fotoliu doar pentru a-i cere o îmbrățișare.

Un documentar, José și Pilar, 2010, realizat de brazilianul Miguel Gonçalves Mendes face acum deliciile cinefililor în Portugalia, Spania, Brazilia... Dintre multele fraze memorabile spuse de Saramago în acest film, am ales-o pe aceasta: „Eu am idei pentru romane, ea are idei pentru viață. Nu știu ce este mai important.”

La un an de la trecerea

► lui în neființă, iată că apare, tot în Spania, scrisă de același Fernando Gómez Aguilera și o biografie cronologică: José Saramago. La consistencia de los sueños (2011). Scrisă cu acribie și talent, cartea este, neîndoios, o referință de neocolit pentru cei ce vor urma acest drum. Mitul omului a început să se zămislească. Și nimic nu mă poate bucura acum mai mult decât să aflu că un scriitor român, al cărui nume nu poate fi încă dezvăluit, își încearcă puterea creației și afinitățile sufletești într-un roman pe tema morții lui Saramago, temă pe care scriitorul portughez a abordat-o, de atâtea ori, cu remarcabilă temeritate, fiindcă știa că sufletul lui – parafrazez din Memorial – nu se va ridica la stele, ci se va așeza la adăpostul unui măslin, pentru că pământului îi aparținea și lui... Pilar.

Saramago despre el însuși

„Sunt o persoană pașnică, fără demagogie nici strategie. Spun exact ceea ce gândesc. Și o fac într-un mod simplu, fără retorică. Oamenii care se adună să mă asculte și care, în independența lor, sunt sau nu de acord cu ceea ce gândesc știu că sunt onest, că nu încerc să cuceresc sau să conving pe nimeni. Se pare că onestitatea nu este prea folosită în vremurile de azi. Aceștia vin, ascultă și pleacă mulțumiți, precum cel care are nevoie de un pahar de apă rece pe care îl găsește aici. Nu am nici cea mai mică idee despre ceea ce voi spune când mă aflu înaintea oamenilor. Dar întotdeauna spun ceea ce gândesc. Nimeni nu va putea spune că l-am înșelat. Oamenii au nevoie să li se vorbească cu onestitate.” José Saramago, 2003

„Știu ceea ce este, știu

ceea ce spun, știu pentru ce o fac și prevăd, în mod normal, consecințele a ceea ce spun. Dar nu este o dorință gratuită de a provoca oamenii sau instituțiile. Este posibil că să se simte provocați, dar aceasta este problema lor. Întrebarea pe care mi-o pun este de ce aș tăcea când se întâmplă unele lucruri care ar merita un comentariu mai mult sau mai puțin caustic, mai mult sau mai puțin violent. Dacă am spune cu toții exact ceea ce gândim – când chiar ar avea rost – am avea o altă formă de a trăi. Trăim într-o apatie care se pare că a devenit congenitală și, de aceea, mă văd obligat să spun ceea ce gândesc despre ceea ce mi se pare important.” José Saramago, 2008

„Mi se spune că interviurile au meritat efortul. Eu, ca de obicei, mă îndoiesc, poate pentru că am obosit să mă tot ascult. Ceea ce pentru alții ar putea fi o noutate, pentru

mine s-a transformat, cu trecerea timpului, într-o mâncare pe care tot o reîncălzești. Sau, și mai rău, mi se amărăște gura de certitudinea că o sumedenie de lucruri înțelepte pe care am putut să le spun de-a lungul vieții nu vor avea, la urma urmei, nicio importanță. Și de ce ar avea? Ce semnificație are zumzetul albinelor într-un stup? Oare le servește cumva ca să comunice unele cu altele?” José Saramago, 2008

„Cred că mi s-au pus toate întrebările posibile. Eu însumi, dacă aș fi fost jurnalist, nu aș fi știut ce să mă mai întreb. Răul vine de la puzderia de interviuri pe care le-am dat. În orice caz, mă străduiesc să răspund cu seriozitate la ce mă întreabă, ceea ce îmi dă dreptul de a protesta împotriva frivolității unor jurnaliști pe care nu îi interesează altceva decât scandalul sau polemica gratuită.” José Saramago, 2009

ȘI-ȚI ERAM ATÂT DE-APROAPE

Delia Staniloiu

Și-ți eram atât de-aproape...
Aș fi vrut să vin la tine
Îmbrăcată-n crinoline
Irizate-n limpezi ape.

Aș fi vrut să vin, să-ți stărui
Chiar și-atunci când ceasul sună
Cu o mantie de lună
Nerostitul să ți-l dărui.

Am ieșit din călimări
Îmbrăcată în albastru
Călărind un cal măiastru
Ce mă poartă-n albe zări.

Să-ți alung temeri pe rând,
Zălogind la tine-n minte,
Însă fără-ți de cuvinte
Știu că nu-s decât...un gând.

ȘI ERAI ATÂT DE-APROAPE

Ioan Gelu Crișan

O hienă-n miezul nopții
devorează întuneric,
mușcă crud din negrul sferic,
luna blondă-mparte sorții.

Sânge alb, căzut din ceruri,
mă îmbată cu lumină,
amintiri în crinolină
ies din lumea dintre geruri.

Amețit cu fum de pipă
te primesc la mine-n gânduri
și fantasme printre rânduri
din eter se înfiripă.

Holograme parfumate
din tărâmul cu eresuri
văd în minte, scriu în versuri,
de-anotimpuri alintate.

Călimara îmi zâmbește
c-un surâs discret, albastru,
sunt captiv ca într-un castru,
doru'-n valuri se topește.

Și te văd plutind pe ape,
gândul meu te însoțește,
ceasul sună, mă trezește
și erai atât de-aproape.

Poeme de Maria Niculescu

RONDELUL UNEI FRUNZE TRISTE

De ramul unui tei uimit
O frunză tristă se desprinsese
Spre-un bătrânel cu gene ninse
Un dans al morții a-ntocmit.

De teama unei ierni pretinse,
Pe-un fond ca-n basme, arămit,
Re ramul unui tei uimit
O frunză tristă se desprinsese.

Renaște, sfânt, al toamnei mit
Sub candelabrele aprinse
Când, spre un pat de dolomit,
Prin legi ce-n veci nu se omit,
Din ram, o frunză, se desprinsese.

RONDELUL IUBIRII

Din crin și rouă s-a născut
Fără de preț, iubirea noastră,
Din albul lui neprefăcut
Și strălucirea ei măiastră.

Ea, Luna, ne-ndemna tăcut
Cu intuiția-i sihastră,
Iar crin și rouă au născut
Fără de preț, iubirea noastră

Era o noapte aproape-albastră,
Noi, ocrotiți de-albastru scut.
Și-n cel decor de ne-ntrecut,
Iubirea-n colț rotund de astră,
Din crin și rouă s-a născut.

TRIOLETE

Mă pierd în unda de smarald
Și simt că-ntineresc mai mult
Când viața-mi dă al său tumult,
Mă pierd în unda de smarald.

Uimit sirenele ascult
Iar scaldul îl transform în cult,
Mă pierd în unda de smarald
Și simt că-ntineresc mai mult.

De-ascult privighetori cântând
Cu triluri sufletu-mi hrănesc,
Mi-i viața floare-n pitoresc
De-ascult privighetori cântând.

Iubirea ele îmi vestesc,
Mă cred în Paradis Dantesc.
De-ascult privighetori cântând
Cu triluri sufletu-mi hrănesc.

GÂNDUL

Sfios, un gând născut în zori,
coboară
Pe aripa-i ca fulgul de ușoară,
M-așteaptă, mă privește
într-o doară
Șoptind complice,
n-ar fi-ntâia oară:
Hai, vino-afară!

Mă duce hăt,
înspre-o nemărginire-
Din câte sunt, întinsă peste fire,
Ce a ascuns în ea marea-mi iubire,
A Domnului, de suflet, hăruire
Și-a mea-mplinire.

Am rătăcit pe căile albastre,
Prin colțuri tănuite-n
colț de astre,
Printre palate din onix,
prin castre-
Doar inimi sfărâmate,
reci, sihastră-
Crunte dezastre.

Deodată, printre falduri
de nirvană
Opri gondola Lunii, într-o dană;
Un gondolier, cu o privire vană
Ne cerceta adânc și cu dojană
În vechea rană.

Iubirea vitregită și durută
De un necine cu fiirea slută-
Din cupă ce-i dădu să bea cucută,
Voia să cânte iar din alăută,
Dar... este mută.

FLORI DE LUMINĂ

E gheață la geamuri
și ninge întruna,
E gheață și-n sufletu-mi trist,
dezbrăcat
Se-aude un țurțur trosnind
la un cat,
Tânjesc după soare,



sunt tristă, de una.

Cum ninge decembrie-mi
aduce aminte,
El anii-și adună dar tânăr e încă
Pe când moartea-n
sufletu-mi sapă, adâncă,
O rană mai veche, o rană cuminte,

Privesc flăcăruia
ce moare cu-ncetul
Pe-un pat de cenușă
trecând spre răcire,
Apare-ntre noi neuitată-amintire-
E-un chip ce dispare
lăsându-mi regretul.

E tristă-ncăperea, e rece căminul,
Un șuier se-aude,
un șarpe e, oare?
Ba nu, este vântul,
el suflă-n amnare
Ce-mi spune?
„Al vieții aproape-i declinul!”

Ascult cu-mpăcare
părerea-i nebună,
De ce aș mai fi,
dacă tu ești departe?
La ce bun trăirea?
Pleca-voi spre moarte.
Pe-un fond de-agonie,
o harpă înstrună.

Când Ceru-și deschide-va
porțile-albastre,
M-așteaptă, iubite.
cu flori de lumină,
Vom sta împreună la Cina Divină
Cu-arhangheli la masă,
sub ploaia de astre.



11 ani de la cea mai frumoasă tragedie din cultura română

Moartea poetului Ștefan Augustin Doinaș și sinuciderea balerinei Irinel Liciu

Propus de M.C.

Dragoste, comunism, pușcării politice, delațiuni, poezie, viață dublă, dragoste, moarte, sinucidere. Poetul Ștefan Augustin Doinaș și balerina Irinel Liciu au trăit toate acestea vreme de o jumătate de secol. Când el a murit, la 25 mai 2002, ea a mers acasă și s-a sinucis. Avea 74 de ani și ar mai fi trăit, probabil, câțiva ani. Dar n-a mai găsit niciun motiv să o facă. La ce bun?

Doinaș a murit la 80 de ani și o lună. A murit la Spitalul Fundeni, din București, într-o seară de vineri spre sâmbătă la 25 mai 2002. A făcut infarct la finalul unei operații. Avea cancer și l-ar mai fi dus pe picioare dacă inima nu i-ar fi cedat. Soția sa, Irinel Liciu, a fost chemată la spital de medicul Irinel Popescu, cel care-l operase pe poet. A ajuns la Fundeni și l-a văzut pe Doinaș mort. S-a întors

acasă, s-a îmbrăcat frumos, și-a corectat cu fard imperfecțiunile bătrâneții, de parcă urma să iasă la cină pe Victoriei. S-a așezat la biroul lui Doinaș, în bibliotecă, a scris câteva cuvinte pe o foaie de hârtie. Apoi a luat un pumn de somnifere, s-a așezat pe pat și a murit. A găsit-o în zori menajera.

Duminică dimineață i-am telefonat lui Irinel. Mi-a răspuns o voce nelalocul ei. Era menajera familiei Doinaș. Ca un persoanaj din Elias Canetti mi-a comunicat sec că tocmai o găsisse pe Irinel sfârșită în bibliotecă.

Emil Hurezeanu

„Domnul meu și Dumnezeuul meu, iartă-mă! Doinaș, dulcele meu, o prea mare iubire ucide” - biletul de adio al fostei balerine Irinel Liciu

O prea mare iubire te scoate din pușcărie

Ștefan Augustin Doinaș și Iri-

nel Liciu s-au cunoscut la mijlocul anilor '50, în Bucureștiul prăfuit de tancurile Armatei Roșii. El era încă un poet minor, fiu de țărani din Arad. Ea era vedeta Bucureștiului, balerină la Operă, cu studii de balet făcute la Moscova și Leningrad, curtată de Bodnăraș și Maurer, prietenă cu Tanți și Lica Gheorghiu, fiicele lui Gheorghe Gheorghiu Dej. El stătea în gazdă la un balerin; așa a întâlnit-o. Pe urmă a privit-o îndelung pe scena Operei și a făcut o obsesie pentru ea. Se întâmplă rar, dar uneori se întâmplă: obsesia a devenit reciprocă. Femeia fatală a Bucureștiului, Irinel Liciu, la brațul unui poet care trăia din leafa de ziarist la o revistă culturală.

Și n-a fost numai atât. La începutul anului 1957, Doinaș era condamnat la pușcărie politică. Motivul: a omis să denunțe un coleg de la revista „Teatru”, care

vorbea despre extinderea revoluției maghiare și în România. A fost eliberat în februarie 1958 și pe la colțuri se vorbea că eliberarea sa, după numai un an, nu e străină de Irinel Liciu. Balerina s-ar fi folosit de prietenia cu fiicele lui Gheorghiu Dej pentru a-l smulge pe Doinaș din temniță. Poate că a fost și asta, poate că a fost și angajamentul de colaborare cu Securitatea pe care poetul l-a semnat în închisoare. L-a semnat, l-a denunțat pe Ion Caraion, Ion Caraion l-a denunțat pe Marin Preda, piesele de domino s-au tot prăbușit unele peste altele.

„Domnul Irinel”

Dar viața lui Doinaș a continuat într-un apartament în Piața Unirii, în centrul Bucureștiului, bucurându-se de toate avantajele unui reeducat, căsătorit cu o femeie frumoasă și celebră. Povestea Doinaș într-un interviu, la TVR: „Ani de zile, după căsătorie, am fost prinț consort. Nevastă-mea, Irinel Liciu, fiind prim-balerină la Opera din București, pur și simplu m-a întreținut. Am trăit pe spinarea ei. Aveam interdicție de a publica și toate ușile îmi erau închise. Mergeam să îmi aștept soția la Operă, după repetiții, iar portarul mă striga „Domnul Irinel”.

Irinel Liciu era în culmea gloriei. Primise în 1958 titlul de Artistă Emerită de la Gheorghe Gheorghiu Dej.

Irinel Liciu, una dintre cele mai mari balerine ale României, și Ștefan Augustin Doinaș, un poet propus pentru premiul Nobel

Irinel Liciu avea un profil filipinez, o exotică și neverosimilă feminitate, un fel de-a fi curajos, drept și stenic, o voiciune de neocolit în preajma goethianului du-nărean care era Doinaș.

Emil Hurezeanu

Irinel Liciu - Gabriel Popescu era însă un cuplu mai celebru decât Irinel Liciu - Ștefan Augustin Doinaș. Gabriel Popescu - colegul ei de scenă, balerinul de aur al României comuniste. Ce tristețe

pentru Partid, și ce fericire pentru Doinaș: Gabriel Popescu era homosexual. În 1965 a fost închis pentru orientarea sa sexuală, iar mai apoi a cerut azil politic în Occident. Fără Gabriel, Irinel Liciu a apărut tot mai puțin pe scenă. La sfârșitul anilor '60 a părăsit Opera din București și nu s-a mai întors.

Nu văd nicio incompatibilitate între poezie și balet. Dimpotrivă. Irinel a dansat din plăcerea de a dansa. Atunci când vârsta a împiedicat-o să mai apară pe scenă niciun fel de preocupare în legătură cu baletul nu a fost continuată ca o activitate profesională. Nici lecții de balet, nici conducere de instituții. Cu plăcerea de a dansa s-a încheiat la ea arta de a dansa.

Ștefan Augustin Doinaș

Ca într-un dublu balansoar pentru copii, gloria ei apunea pe măsură ce Ștefan Augustin Doinaș își lua avânt spre marea literatură. Trecuseră anii purgatoriului comunist și interdicția de a publica. Vin în serie: primul volum de poezie publicat, prima traducere, primul premiu al Uniunii Scriitorilor, apoi premii internaționale, medalia Goethe pentru monumentală traducere a operei „Faust”, călătorii în străinătate, mari avantaje oferite de comuniști în schimbul unor mărunte compromisuri. De pildă, poeziile de propagandă semnate Ștefan Augustin Doinaș. „Le-am scris gândind că ce fac acum pot să repar mâine”, spunea poetul într-un interviu acordat Eugeniei Vodă.

Doinaș călătorește în Franța și Germania, îi întâlnește pe Virgil Ierunca și Monica Lovinescu, stă cu Cioran în mansardă și face filosofie cu el. Merge la New York, doarme în apartamentul de protocol al lui Ceaușescu: „Am ajuns acolo grație ministrului de Externe din acea vreme, George Macovescu, care a dispus aceasta subalternilor săi de la New York. Bineînțeles, eu și soția mea ne-am bucurat de televizorul în culori,

care, odată deschis, ne permitea să discutăm fără teamă de microfoane”, mărturisea el în 1990, în dialog cu Petru Cărdu.

„Oamenii vor crede că suntem dușmani”

„Mare poet, dar îi cam plac servitoarele”. Așa se șoptea în lumea literară despre Doinaș. Se îndrăgostea de femei de condiție modestă, iar episoadele sale de infidelitate au devenit de notorietate. Irinel Liciu află și trăiește cu această criminală realitate: Doinaș înșală! Are chiar un episod în care îl părăsește și Doinaș are, astfel, șansa să scrie una dintre cele mai frumoase poezii din literatura română: „Astăzi ne despărțim”.

Eu sunt de părerea poetului Fernando Pessoa, care spunea că poetul este un simulator. El simulează atât de bine iubirea și durerea, încât ajunge să sufere din cauza durerii fictive pe care o încearcă și ajunge să creadă că într-adevăr iubește. Poetul este un mare actor al sentimentelor.

Ștefan Augustin Doinaș în dialog televizat cu Eugenia Vodă

Dar Irinel Liciu și Ștefan Augustin Doinaș rămân împreună. O iubire mare iartă trădările. Revoluția din 1989 îi prinde galopând spre vârsta a treia. Ea respirând în ritmul vitalității lui. Doinaș devine membru al Academiei Române. Alexandru Paleologu și alte personalități din lumea universitară românească îl propun, în 1992, pe lista pentru Nobelul literar. Intră în politică și între 1993 și 1996 e senator al României din partea Partidului Alianța Civică. Își dă seama la timp și admite la final: „calitatea mea de senator e nesatisfăcătoare”. Primește premii literare și distincții, conduce o revistă, „Secolul 20”. Scrie tablete săptămânale în „Cotidianul”. Rămâne poet până la finalul vieții.

Va urma

-Nu vreau sa iau prânzul cu bulldogul!

Elena își trage scaunul aproape de cel al lui Victor, a cărui față se luminează. Îi atinge buzele. Mosoare de ploaie lovesc ferestrele curbate.

-Trebuie Elena!

-N-are rost să ne grăbim, Victor. Una din duminicile astea, aș vrea să lenevesc în pat. E ca oțelul afară!

-Hai să discutăm la rece! Elena își adăpostește buclele blonde sub brațul bronzat al lui Victor.

-Să fim realiști! Nu vreau să merg nici în ruptul capului! Nici într-un caz! Nu după dimineața asta! Mă tot dirijează! Cu hotărârile ei de guvernare a casei! Elena se pierde în ploverul lui din humbac.

-Suntem față în față cu o problemă serioasă! Încă o oră până la prânz! Îi explorez absorbit rădăcina nasului prin ochelari.

-Te simt enervată. Hai să considerăm situația cu mintea limpede. Victor apucă biscuitele orfan rămas în cutia din carton de pe măsuta de toaletă și-l ronțăie cu poftă.

-Au! Cred ca mi-a căzut plomba.

-Victor, trezește-te la realitate. Trebuie neapărat să ne mutăm. Cât se poate de repede. Tropăie peste demnitatea noastră. Nu vezi cum se poartă cu Colonelul ca și cum i-ar fi valet.

-Imi dau perfect seama că trebuie să luăm imediat o decizie, iubito.

-Victor, am ajuns dincolo de cuvinte. Să fim realiști. Trebuie să scăpăm de aici. Să ne eliberăm de prânzul ei duminical! Ai privit-o cu atenție? Arată ca un lințoliu în basorelief pe o stelă.

Duminica Colonelului

Proză scurtă de
Mariana Zavati Gardner



Vocea Elenei stranglează strâns aerul.

-...un ou spart împreună într-o capsulă a timpului... te înțeleg perfect, Elena.

-Îi conectată cu întrepreri. Să fim realiști. Nu pot să sar la fiecare moft al ei, numai pentru că-i suntem chiriași! M-am saturat! Sunt prea obosită la sfârșitul fiecărei zile! Ce sugerezi Victor?

-Problema este că... suferim din lipsă de timp... după orele nesfârșite... cu pacienții din spital! Sunt sigură!...Sunt convinsă că vom găsi ceva potrivit.

-Victor, cu lipsa asta acută de locuințe?...să fie cel puțin o cameră cu vedere la grădină, într-o casă cu baie...un loc unde să putem dormi până la prânz duminică! Ca aici, dar fără...

-Vreau să-mi trăiesc viața fără Doamna Ghervescu! E posesivă și mereu nemulțumită! Mă bagă în boale cu atâtea amintiri întemnițate... Vorbele Elenei i se coagulează în gât.

-Mă bucur că nu mi-a fost directoare la liceu! Vreau să revin la Iași! Numai dacă nu se pierde subit...astfel... vom fi cu toții feriți... Privirea lui de oțel îi arde tapetul.

-Nu vorbi așa, Victor!

Suntem medici. Trebuie să fim înțelegători! Pretind ca nu te-am auzit pronunțând aceste cuvinte. Când am mers la baie dimineață, m-a încolțit pe palier...Colonelul se lupta deja cu mașina de gătit, camuflat strategic de o grămadă de prosoape de bucătărie, iar un morman de crățiți i se urcau în față ca o piramidă.

-Ea ne face să ne simțim consumați de vină!

-Elena, Victor...Elena, Victor...! țipă strident o voce ca glaspapirul de partea cealaltă a ușii.

Un ciocanit greu reverberează prelung.

-Elena, Victor...Coborâți imediat... este Colonelul!... repede, repede... strigă glasul apretat din spatele ușii din stejar bine lustruite.

Elena și Victor tresar. Se privesc vinovați. Ies din dormitor și coboară scările câte două odată. Colonelul, lat pe canapea, cu fața hâită, gâfâie ca un câine de curse. Doamna Ghervescu îi freacă mâinile și încheieturile.

-Repede Elena... ieși în stradă și strigă o birjă! Ordona Victor.

-Domnule Colonel, unde vă doare? Victor îi ia mâna stângă și-i caută pulsul.

-Îîî... Colonelul se luptă să pronunțe, dar limba-i alunecă și se di-

zolvă în dantura falsă.

-Domnule Colonel, mă auziți? Puteți să zambiți, vă rog? Ii cere Victor. Gura Colonelului rămâne rigidă, colțul buzelor afundate spre stânga. Mintea-i este înămolită în vise mușcătoare despre vânatoarea ursului, un urs care se ascunde în tufișuri uriașe. Visează?...despre ursul, un urs al nopții, de tip arlechin pe care nu-l poate vedea printre tufișurile dese. Parcă vine și se duce... într-un vis despre cum să vâneze ursul după manualul inginerului silvic. Visează un vis despre un vulpoi prevestitor de rele? Sau este un vis despre sfârșit?

Doamna Ghervescu nu mai radiază autoritate. Privirea-i confuză se deplasează de la fața Colonelului la cea a lui Victor, ca și cum ar privi un film mut. Se simte încordată și tulburată. Fata ei este cizelată ca în marmură. Se simte pusă în priză.

Elena aranjează perna pe care Colonelul își odihnește capul fără vlagă, cu pielea inflamată. Îi scoate pantofii și-i masează tălpile pe când Victor îi ridică capul ușor și încearcă să-l facă să înghită o tabletă de aspirină. Ochii Colonelului rămân închiși abandonat condiției sale.

- Ce-o fi cu birja? soptește Victor. ►



FESTIVALUL NAȚIONAL DE CREAȚIE ȘI INTERPRETARE
„ANA BLANDIANA”
BRĂILA 2013

Propus de N.B.

Ajuns la a doua ediție, Festivalul Național de Creație și Interpretare „Ana Blandiana” a confirmat valoarea acestei manifestări, recunoscută și de Universitatea de Medicină din Iași, care a admis intrarea fără concurs la... Medicină, a câștigătoarei marelui premiu al Festivalului de anul trecut, Iuliana Vrabie, din Galați.

Manifestările s-au bucurat de prezența oficialilor brăileni, în frunte cu primarul orașului, Aurel Simionescu. Invitații de onoare ai acestei ediții au fost Ana Blandiana și Nicolae Băciuț, care au fost primiți cu căldură și interes și la Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”, la Școala Gimnazială „Constantin Sandu Aldea” și la Casa Memorială „Panait Istrati”, unde au avut loc consistente manifestări culturale.

La concurs s-a înscris peste 1100 de concurenți din 34 de județe, cu peste 2500 file de manuscrise, la cele trei secțiuni ale concursului:

- Creație literară, cu temele: „Întâmplări din grădina mea” - grădina Poeziei; „Orașe de silabe” - silabisirea

rea Poeziei

- Critică/Analiză literară: poeme din operele scriitorilor Ana Blandiana și Vasile Voiculescu, creație literară - poezie

- Recitare: o poezie din creația scriitoarei Ana Blandiana, o poezie din creația scriitorului Vasile Voiculescu, interpretare - folk: - două piese muzicale:

1. prelucrare din lirica scriitoarei Ana Blandiana sau a scriitorului Vasile Voiculescu;

2. prelucrare din creația românească de gen (Se vor alege pentru interpretare alte piese decât cele prezentate la ediția anterioară).

În cadrul Festivalului, s-a desfășurat și Simpozionul Național: „Rugăciunea Poeziei - Poezia Rugăciunii”, cu participarea atât a elevilor cât și a profesorilor. Au fost acordat aproape 100 de premii la toate secțiunile.

În cadrul manifestărilor, au fost prezentate trei volume, pe secțiuni, cuprinzând lucrările premiate în concurs: „Pe unde umbli, poezie?”, versuri, „Orașe de silabe, silabisirea poeziei”, eseu, și „Rugăciunea poeziei”, critică literară, volume îngrijite de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciuț, și apărute la Editura Nico.

A fost lansat și ultimul număr al

revistei „Cuvântând”, publicație a Cenaclului Literar „Nicolae Băciuț”, de la Școala Gimnazială „C. Sandu-Aldea”, și „Anatomia Pploii”, versuri, de Cristina Terente, elevă în clasa a VIII-a și membră a aceluiași cenaclu.

Între momentele artistice susținute, s-au remarcat recitalul „Grădina Florilor de cuvinte” (pe versuri de Ana Blandiana), „Rugăciunea cuvântului poetic - Monolog” (Recviem, Ana BLANDIANA), „De mână cu poemul - rugăciune” (pe versuri de Nicolae Băciuț), - expoziția de grafică „Portrete în rugăciune”, de Constanța Abălașei -Donosă, „Copiii pot recupera timpul pierdut” - „Momo”(dramatizare după opera lui Michael Ende), realizat de membrii Cenaclului „Nicolae Băciuț”, coord. prof. dr. Gabriela Vasiliu. Nicolae Băciuț a susținut recitalurile de versuri „Pe unde umbli, poezie”, și „Iisus în celulă”.

Invitații de onoare ai Festivalului, Ana Blandiana și Nicolae Băciuț au conferențiat depre „Cuvântul- rugăciune” și despre „Sfinții închisorilor”.

Managerul Festivalului, prof. dr. Gabriela Vasiliu, cu sprijinul partenerilor locali din școală și administrație, a reușit să convingă încă o dată, într-un veritabil regal cultural, în patria lui Panait Istrati și Fănuș Neagu.

► Corpul Colonelului se frământă în fermentație intensă cand sufletul lui prins în capcană evadează pe furis în fața ochilor lor.

Doamna Ghervescu apucă ca în ghiare mâna Colonelului și încearcă să-i vorbească la ureche.

- Nu am puls! Șoptește Victor.

- Doamna Ghervescu, îmi pare rău dar nu mai putem face nimic pentru Domnul Colonel. Îmi pare atât de rău.

Cu inima chinuită, Doamna Ghervescu-și ridică fața unghiulară spre Victor, respiră profund și pronunță cu glas egal.

-Viața Colonelului a fost ordonată în ore bine

definite și precise, ca feleile tăiate de un curțit ascuțit. Scrisoarea pe care a primit-o ieri este de vină.

Spune așa pe măsură ce se calmează.

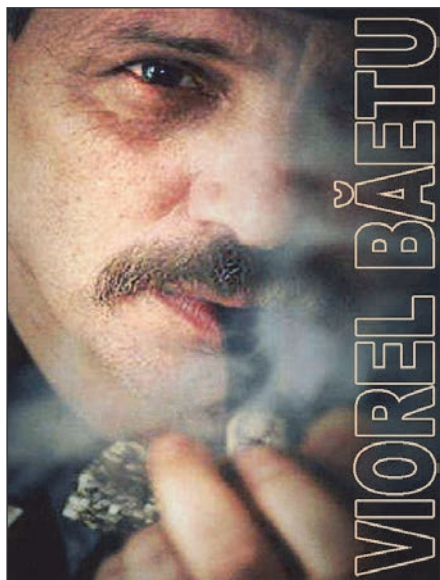
- Doamna Ghervescu, să vă fac o cafea sau un ceai? O întreabă Elena cu lacrimi în ochi.

- Dacă vrei, un ceai, te rog. Îi răspunde Doamna

Ghervescu cu fața ca cizelată în marmură.

- Nu-l găsiți că arată foarte bine?

Ploaia contaminează vegetația grădinii. Mesa-jul ei ud pătrunde înăuntru prin ușile deschise dinspre grădină și zăbovește pe parchetul din stegar.



Viorel Băetu

Supravegherea totală

Prism, Tempora, Snowden & Co

gazine cu caserii electronice și să plătești cu CARD-ul propriu. Cine te pune să te lași înregistrat la spital, la primărie, la miliție. (Pardon asta e obligatoriu deci ultima frază nu va fi luată în considerare!).

Bunicii mei, stau sus la munte, au peste 90 de ani și nu au computer, handy, I-phone, televizor, telefon, sau sistem de navigare. Ei au crezut că astfel au scăpat de supravegherea totală. Eroare, bunicul a primit o scrisoare de la un țăran din Tadjikistan, care îl întreba cum face brânza de oaie la burduf!

Toată lumea e șocată, toți tipă, toți sunt revoltați și de ce oare? Pentru că americanii au construit un monument arhitectonic pentru NSA (National Security Agency) unde lucrează o mare grămadă de oameni și unde se adună date, de toate culorile, de toate mărimile, în toate limbile, pentru a apăra cetățeanul cinstit de teroriști, criminali, pedofili, hoți, șarlatani și alți de-alde ăștia. Acuma că li se mai întâmplă să și greșescă, iar unele programe ale lor, ca de exemplu PRISM („Planning Tool for Resource Integration, Synchronization, and Management”) s-a apucat să adune de capul lui, date despre toată lumea, asta a fost o greșeală de programare, căci nimeni nu i-a spus, cine sunt cei buni și cine sunt cei răi, așa că pentru a nu greși i-a băgat pe toți într-o oală și i-a supravegheat de dimineața până seara și de seara până dimineața fără părtinire.

Pentru că englezii nu s-au lăsat mai prejos au și ei monumentul lor. O clădire cum n-a văzut Parisul, pentru GCHQ (Governmental Communications Headquarters) unde lucrează o mare grămadă de oameni și unde se adună date de

toate culorile, de toate mărimile, în toate limbile, pentru a apăra cetățeanul cinstit de teroriști, criminali, pedofili, hoți, șarlatani și alți de-al de ăștia. Acuma că li se mai întâmplă să și greșescă, iar unele programe ale lor, ca de exemplu TEMPORA, în comparație cu care PRISM e un copil nevinovat, s-a apucat să adune de capul lui, date despre toată lumea, asta a fost o greșeală de programare, căci nimeni nu i-a spus, cine sunt cei buni și cine sunt cei răi, așa că pentru a nu greși i-a băgat pe toți într-o oală și i-a supravegheat de dimineața până seara și de seara până dimineața fără părtinire.

Iar când un anume Edward Snowden, care a mâncat din pâinea lor, a celor de la NSA, a descoperit că nu programul e de vină că toată lumea e supravegheată fără nici un discernământ, căci programul nu putea de unul singur să se lipească fizic de peste 200 de fascicule din cablul de fibră de sticlă transatlantic, care transportă aproape tot ce e comunicare în lumea asta și să sugă ca un aspirator fără nici o aprobare, deci pe „șest”, date și date și convorbiri și E-mailuri și poze și profile și, și, și...

Deoarece treaba asta presupunea intervenția factorului uman, căci în telechinează nu mai crede nimeni, a început bâlciul. Secretele au intrat în gura presei și atunci s-a terminat cu secretul! Prietenul nostru Snowden, a șters-o din SUA (cel mai liber și democratic stat din lume) și a căutat azil, ca să poată să spună liber ce știe, în China (unde drepturile omului sunt călcate în picioare), în Rusia (unde democrația se scrie cu litere mici de tot) și vrea să ajungă în Cuba (stat comunist!). De unde se vede că ►

În sfârșit putem dormi liniștiți. Acuma când știm că în afară de Dumnezeu care, ne păzește de „cele rele”, de acolo de sus și aici pe pământ suntem permanent supravegheați, interceptați, ascultați, spionați, pardon am vrut să spun „apărați”, ca să nu ni se întâmple ceva rău, avem un somn ușor și visăm urât. Cineva, ne ascultă, ne citește, ne spionează, ne știe toate secretele. Asta e lumea de azi. Toți vrem date, date, date și pentru a le obține lăsăm „amprente electronice” peste tot, la americani, la engleji, la ruși, la chinezi și probabil și la cei din insula Vanatu.

Acum am ajuns în sfârșit să fim și noi „cineva”! Dar nu ne place. Așa e omul, veșnic nemulțumit, ba că nu e apărat, ba că e prea apărat și spionat, ba că nu i se respectă sfera personală, ba că nu-l bagă nimeni în seamă și lui nu i se ascultă telefonul și nu i se citesc e-mailurile, ba că nu are asigurare de sănătate, ba că are, dar pe cipul ăla de pe card sunt trecute toate bolile lui de când era copil și oricine le poate citi, ba că și... ba că! Cine te pune domnule să fii peste tot în INTERNET? Cine te pune să te bagi pe toate platformele sociale? Cine te pune să crezi în promisiunile lor de anonimitate? Cine te pune să cumperi de la ma-

Poeme în limba... **SPARGĂ** de Nina Cassian

BALADĂ

Gorsul își astrige dagul,
neurcit, nemirunit.
Jos, sub magăre,-i vereagul
surf pe care l-a țonit.

S-a plevins cu spină țargă
din căție și vlara.
Vâricând pe Chilnic Margă,
chilnicul arlise: "Gra !"

Făligată-i craia vendă.
Făligată foarte mult.
Lane, lane, gors de bendă,
unde ți-e corinul ult?

IMPRECAȚIE

Te-mboridez, guruvă și
stelpică norangă,
te-mboridez să-ți calpeni
introstul și să-ți gui
multembilara voșcă
pe-o creptiruă pangă
și să-ți jumizi firiga
lângă-un hisar mârzu.

Te-mboridez, cu zarga veglină și alteră,
să-ntrauri eligența unui letusc ațod
pe care tentezina humblidelor țiferă
și plenturează istra în care hurge Dod.

SONET

Au înmorit drumatice miloave

sub rocul catinat de niturași.
Atâția venizei de bori mărgași...
Atâtea alne strămătând, estrave...

Nicicând guluiul arfic, bunurași,
n-a tofărit atâtea nerucoave.
Era, pe când cu veli și alibave,
Cozimiream pe-o șaită de gopași.

Dar azi mai tumnărie-mi
pare stena
cu care goltul feric m-a clăuns
și zura-i nedă, mult elenteena...

Doar vit și astrichie-n telehuns.
Îmi zurnuie, sub noafe, melidena
și linful zurnuie, răuns, prăuns...

RONDEL

Tot mitigând, cărbosul fic
Se rumestise cu brezină.
De-atâta șampă arbazină.
Plăvea în grabă și țârchie.

S-ar fi crâmbat, dar nu cu blină.
Neînstrufat și cam sugic,
Tot mitigând, cărbosul fic
Se rumestise cu brezină.

În fine, zborul de vremeină
Printre volinci și poroșic,
Se-morbobozase în ceplină
Și hurbălea ca un sfiric

Tot mitigând, cărbosul fic

ORAȚIE

Custuliță, custă nață,
voitan de sâmbinică, sâmbineață,
felitul Cinere,
fetelite să-i fie trinele,
de sâmbineață s-a goitat,
arva și-a turnutat,



suză nouă a cârmotat,
cu flaniță s-a zitat.

Mare zercă au licurat
două sute de beliferi,
o sută de belifori
din cei mai belifari,
numai nepoți de ghiulari.

Și-n păsărit de joare,
au zâmbat cu toții la chiultunoare
și am chiultunat în sus
până la filifus,
până ce laii s-au drugit
și coroavele s-au prefărit.

Și chiar felitul Cinere,
fetelite să-i fie trinele,
s-a ochelit pe-un dal,
pe-un dal Logodal,
și noi cu toții,
maraoții,
cu ferinda, gorinda,
cu ferioana, goriana,
zicem mulți ani să trăiască
Bion și Bioana !

► teoria lui Einstein
e universal vala-
bilă: „Totul e relativ!”.

Acum să stăm
strâmb și să judecăm
drept. Puțin speriați
putem să fim. Pentru că
volumele de date care
sunt înregistrate con-
trolează și evaluate, au

dimensiuni de neinma-
ginat, ca de exemplu
600 de milioane, da, da,
600 de milioane, de
convorbiri telefonice pe
zi! De restul datelor, E-
mailuri, platforme so-
ciale, home page, etc
etc, care au aceeași
soartă, nici să nu mai

vorbim. O socoteală
simplă spune că la 7 mi-
liarde de locuitori câți
are planeta dacă soco-
tim cam 2 miliarde de
mijloace de comunica-
ție, telefoane, handy,
Ski, etc, etc, ajungem
ca în fiecare a TREIA zi
să fim ascultați, înregis-

trați, spionați, evaluați.
Concluzia: Vorbiți la te-
lefon, handy, Skype, etc,
numai în fiecare a
PATRA zi!

Totuși cred că nu o
să dorm bine la noapte.
De unde știu americanii
că eu am mâncat ieri la
prânz sarmale?

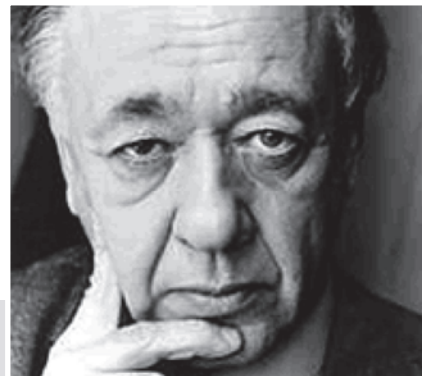
Propus de V.T.

Mesajele nu au nici un efect asupra mea. În acest moment mi-e totuși atât de rău încât îmi este greu să scriu. Nici ideile nu-mi vin când durerea este atât de violentă. Este aproape ora 5, va veni noaptea, noaptea pe care o detest dar care îmi aduce totuși, câteodată, un somn atât de plăcut. Mi se joacă pie-sele cam peste tot în lume și cred că aceia care se duc să le vadă râd sau plâng, fără a simți dureri prea violente. Știu că se va sfârși curând, dar, cum am spus-o de curând, fiecare zi este un câștig.

Mi-e greu să continui, din pricina acestui vid existențial

Câteodată vin să mă vadă prietenii, câțiva prieteni devotați. Îmi face mare plăcere să-i văd, dar după o oră obosesc. Oare ce altceva făceam, mai bine, înainte? Cred că mi-am pierdut timpul și că am alergat în van. Îmi simt mintea goală și mi-e greu să continui, nu din cauza durerilor ci a acestui vid existențial de care e plină lumea, dacă pot spune că lumea este plină de vid. Ca de obicei, mă gândesc că poate voi muri în această seară sau, să nădăjduim, mâine ori poimâine. Sau, chiar, cine știe cât timp mai târziu. Când nu mă gândesc la tot ce poate fi mai rău, mă plictisesc. Câteodată mă gândesc că mă gândesc, mă gândesc că mă rog. Cine știe, poate că va fi totuși ceva,

Eugene Ionesco: Testament



Nu, nu este vorba de vreun act notarial, prin care reputatul dramaturg își împarte bunurile. Probabil că nici nu a existat așa ceva. Este vorba de un document deosebit, apărut în publicația pariziană "Le Figaro Litteraire" a doua zi după moartea lui Eugene Ionesco, survenită în 1994.

Discutând zilele acestea cu un amic, Marius, în chestiuni legate de viață, moarte, sensul existenței, etc, (vezi comentariile la postul Si satana vrea libertate religioasa) mi-am adus aminte de acest testament spiritual al marelui scriitor, prin care a dorit să ne lase fiecăruia dintre noi ceva din nelișiștea lui în fața morții. De aceea m-am gândit să postez aici acest document, considerând că este de larg interes.

va fi ceva. Poate că după va fi bucuria. Care este forma lui Dumnezeu? Cred că forma lui Dumnezeu este ovală...

Am fost ajutat de mulți oameni cărora le datorez recunoștință

Am fost ajutat în carieră – carieră, cum se spune – de un mare număr de oameni cărora le datorez recunoștință.

A fost, mai întâi mama, care m-a crescut, care era de-o incredibilă tandrețe și plină de umor în ciuda faptului că unul dintre copii îi murise la o vârstă fragedă și că fusese abandonată – după cum am povestit adesea – de soțul ei ce a lăsat-o singură în marele Paris. Dar pe parcursul vieții, mai ales soția mea, Rodica, și fiica mea, Marie-France, au constituit pentru mine cel mai mare ajutor. Fără ele, este limpede că n-aș fi

făcut nimic, n-aș fi scris nimic. Le datorez și le dedic întreaga mea operă. Apoi, mai târziu, au fost toți profesorii mei de la liceul din București.

Datorez mult și unui escroc, Kerz, care s-a declarat falit în ziua ultimei reprezentații cu Rinoceerii la New York, ceea ce lui I-a adus, în 1940, suma de 10.000 de dolari, dar și mie mi-a adus renumele în Statele Unite. El m-a ajutat fără să vrea. Au fost, apoi cronicile literare engleze și franceze. În plus aceste cronici au ridicat împotriva pe criticii de stânga care crezuseră la început că eu însumi sunt de stânga așa după cum ceilalți mă credeau de dreapta. Apoi, încă o dată soția mea, mereu soția mea, care m-a obligat să-mi trec examenul de licență. Și mi-a făcut

bine, dorind să mă distrugă, cea de-a doua soție a tatălui meu, Lola, care m-a dat afară din casă, provocându-mă în acest fel să mă descurc și să reușesc. Mi-au făcut bine profesorii de la Liceul Sf. Sava care m-au gonit din liceu, ceea ce m-a determinat să-mi iau bacalaureatul într-un liceu de provincie, ocrotit de sora soției mele, Angela, care ținea o pensie pentru liceeni (liceeni care, după câte știu eu, n-au reușit în viață). Vagabondând de la unul la altul, de la unii la alții, eu, cel fără adăpost, am acum unul din frumoasele apartamente din Montparnasse. Am mai fost, în sfârșit, ajutat câteodată de rude mai mult sau mai puțin îndepărtate, de către mătușa mea Sabina și mătușa mea Angela, de către profesori care își imaginau că am geniu. Am fost ajutat, mai recent, în timpul războiului din 1940 de Anca, mama soției mele, care în ciuda durerii proprii, cu inima sfărâmată, i-a lăsat pe ginerele și fiica ei să plece în Franța. A murit, sperând să se reîntâlnească cu noi la Paris, unde nu a putut ajunge. A murit cu această nădejde.

Poate Dumne- ►

zeu este acela care m-a ajutat toată viața și eu nu mi-am dat seama

Am fost ajutat de Dumnezeu atunci când, refugiat la Paris pentru că nu voiam să mă alătur comuniștilor de la București, am plecat într-o zi la piață fără un ban în buzunar și am găsit pe jos 3000 de franci (din 1940!). Atâtea întâmplări mi-au venit în ajutor! Poate Dumnezeu este acela care m-a ajutat toată viața, care mi-a sprijinit toate eforturile și eu nu mi-am dat seama. Am fost ajutat, apoi, de proprietarul meu din strada Claude Terrasse, dl. Colombel, Dumnezeu să-l binecuvânteze, care nu a cutezat să arunce în stradă un biet refugiat care nu-și plătea chiria dar era poate trimis de Domnul.

În ciuda eforturilor mele, în ciuda preoților, n-am reușit niciodată să mă las în voie, în brațele

Domnului

Și astfel, din mână în mână, am ajuns să obțin un soi de enormă celebritate și să ajung împreună cu soția mea la vârsta de 80 de ani, chiar 81 și jumătate, cu frica morții, cu neliniște, fără a-mi da seama că Dumnezeu îmi dăruise atâtea binefaceri. El n-a abolit, pentru mine, moartea, ceea ce mi se pare inadmisibil. În ciuda eforturilor mele, în ciuda preoților, n-am reușit niciodată să mă las în voie, în brațele Domnului. N-am reușit să cred destul. Eu sunt, din păcate, ca omul acela despre care se spune că făcea în fiecare dimineață această rugăciune: "Doamne, fă-mă să cred în Tine". Ca toată lumea, nici eu nu știu dacă, de cealaltă parte, există ceva sau nu este nimic. Sunt tentat să cred, ca și Papa Ioan Paul al II-lea, că se desfășoară o luptă cosmică enormă între forțele te-

nebrele și cele ale binelui. Spre victoria finală a forțelor binelui, cu siguranță, dar cum se va produce aceasta? Suntem oare fărăme dintr-un tot, sau suntem ființe care vor renaște? Lucrul care mă întristează poate cel mai mult este despărțirea de soția și fiica mea. Și de mine însumi! Sper în continuitatea identității cu mine însumi, temporală și supratemporală, traversând timpul și în afara timpului.

Cu toate acestea, este greu să-ți imaginezi o lume fără Dumnezeu

Nu apărem pe pământ pentru a trăi. Apărem pentru a pieri și a muri. Trăiești copil, crești și foarte repede începi să îmbătrânești. Cu toate acestea, este greu să-ți imaginezi o lume fără Dumnezeu. Este totuși mai simplu să-ți imaginezi cu Dumnezeu.

S-ar putea spune că medicina modernă și ge-

rontologia doresc, prin toate mijloacele, să reconstruiască omul în plenitudinea sa, așa cum divinitatea n-a putut s-o facă: în pofida bătrâneții, a stricăciunii, a slăbiciunii, etc. Să-i restituie omului integritatea, în imortalitate, așa cum divinitatea n-a știut sau n-a vrut s-o facă. Cum n-a făcut-o divinitatea.

În același timp, în ciuda a orice, cred în Dumnezeu

Înainte, sculându-mă în fiecare dimineață spun: slavă lui Dumnezeu care mi-a mai dăruit încă o zi. Acum spun: încă o zi pe care mi-a retras-o. Ce-a făcut Dumnezeu din toți copiii și vitele pe care I le-a luat lui Iov?

În același timp, în ciuda a orice, cred în Dumnezeu, pentru că eu cred în rău. Dacă răul există, atunci există și Dumnezeu.

Cele mai citite cărți din lume

Propus de D.B.

1. **Biblia** - potrivit estimărilor, doar în ultimii 50 de ani au fost tipărite aproape 4 miliarde de exemplare;

2. **Citate din Președintele Mao Ze-Dong** – din 1964, anul apariției sale, au fost tipărite peste 800 de milioane de exemplare;

3. **Coranul** - 800 de milioane de exemplare;

4. **Don Quijote (Miguel de Cervantes)** - 500 de milioane de exemplare (a fost publicată



pentru prima oară în 1612);

5. **Dicționarul chinezesc** – 400 de milioane de exemplare (a fost publicat pentru prima oară în 1953);

6. **Povestea despre două orașe (Charles Dickens)** – 200 de milioane de exemplare (a fost publicată pentru prima oară în 1859);

7. **Stăpânul inelelor (J.R.R. Tolkien)** – 150 de milioane de exemplare (a fost publicată pentru prima oară în 1954);

8. **Harry Potter și Piatra filozofală (J.K. Rowling)** - 107 milioane de exemplare (a fost publicată pentru prima oară în 1997);

9. **Zece negri mititei (Agatha Christie)** – 100 de milioane de exemplare (a fost publicată pentru prima oară în 1939);

10. **Visul din camera roșie (Cao Xueqin)** – 100 de milioane de exemplare (a fost publicată pentru prima oară în 1791).



Muntele Athos, republica monahilor, se află pe cea mai estică dintre cele trei peninsule care alcătuiesc provincia Chalcidica, peninsula atthonita se întinde pe aproximativ șaiszeci de kilometri spre sud-vest în Marea Egee. Lățimea ei, pe teritoriu autonom, variază de la cinci kilometri și jumătate, în punctul cel mai îngust, până la circa opt kilometri în punctul cel mai larg. Pământul are forma unui acoperiș în două pante, care cresc în înălțime pe măsură ce călătorim de la nord-vest spre sud-est. La nord-vest aceste pante sunt blânde și se înalță numai la câțiva zeci de metri deasupra mării, însă cresc și se extind progresiv spre sud-est până când creasta atinge înălțimea de aproape o mie de metri chiar înainte de a culmina brusc în pîscul de marmura (de două mii treizeci și trei de metri), de la care își trage numele întreaga peninsulă. Peninsula pare cu mănăstirile și schiturile ei ca un șirag de perle înșirate în special de-a lungul coastelor, la poalele cărora strălucesc ca un uriaș

În căutarea Adevărului. Muntele Athos - Mister sau Credința pură (2)

Să respectăm intimitatea celor ce se roagă pe Muntele Athos. Ce face călugărul athonit este un sui-generis "antrenament" fizic, psihic, mental și spiritual pentru a "performa" în direcția aleasă de el – cea spirituală

smarald apele mării Egee. Și ca o încununare a frumuseții, Muntele Sfânt se înalță în vârful peninsulei ca un diamant strălucitor în bătaia razelor soarelui. Ca să nu te orbească cu frumusețea lui, aproape tot timpul anului, vârful este acoperit de o cunună de nori, ce înconjoară vârful ca un șal elegant, ce ne învăluiește în și mai mare mister tainele ascunse. Vegetația foarte variată și bogată îmbracă cu un covor gros pământul, compoziția ei variind pe măsură ce ne înălțăm de la nivelul mării: mediteraneană la poale, ea devine alpină spre varf. Sicomori și lauri de-a lungul pâraielor, terase cu maslini și livezi pe pantele inferioare, păduri de stejari mici începând de la cinci sute de metri, păduri de pini la peste șapte sute de metri și, în cele din urmă, trei sute și ceva de metri de piatră albă până în varful acoperit de zăpada mai mult de jumătate din an. Frumusețea naturală este copleșitoare. Din punct de vedere natural, Athosul e un pământ care n-a suferit nimic din devastările

formelor care au scrijelit pamantul Greciei continentale. Mănăstirile și schiturile sunt ascunse în vegetația luxuriantă, dar ca semn distinctiv că te apropii de acestea sunt chiparoșii, copaci de o frumusețe rară. Drepti și foarte înalți, chiparoșii sunt ca niște lumânări ce se înalță falnic spre cer și stau în preajma locașurilor de cult precum soldații de pază în jurul cetăților. Prima zi, 13 mai 2013 când am pus piciorul pe Sfântul Munte, nu mi-am închipuit cât de spectaculos este, câte surprize ne va rezerva și câte revelații voi avea. După o călătorie pe uscat de peste 1200 km, după o călătorie pe mare de aproape 3 ore, după o călătorie de aproape o oră pe Athos, iată-mă ajuns în capitala Kareia. Aici ne sfătuim cum să ajungem la schitul românesc Lacul. Găsim în persoana lui Florin, român din Moldova, un șofer minunat, care conduce un microbuz de 14 locuri. Este aici de peste 17 ani. Cunoaște toate drumurile pe care merge cu mașina și toate cărările știute numai de unii că-

lugări. Este mai mult decât un ghid, este un creștin care s-a contopit cu Sfântul Munte, o călăuză perfectă pentru pelerini. Cunoaște pe lângă geografia locurilor și istoria și legendele legate de Sfântul Munte. Este atât de punctual că te sperie câteodată. Ne imbarcăm în microbuzul lui Florin cu numărul 7 la ora 14 cu destinația schitul Lacul. După aproape 2 ore de mers cu microbuzul prin munți poposim la poarta schitului Lacul. Au trecut mai mult de 24 ore de când am plecat de acasă. Bucuria sosirii la o destinație românească pe pământ sfânt compensează oboseala. Aici suntem întâmpinați de părintele stareț Nicanor. Schitul "Sfântul Dimitrie" (Lacu), așezare monastică românească din Muntele Athos, este situat la aproximativ patru ore de mers pe jos, de la Mănăstirea „Sfântul Pavel” de care aparține. Prima consemnare a Schitului românesc Lacu datează de la începutul secolului al XVIII-lea. A fost înființat de cativa calugari de la Neamt, Caldarusani, Cernica și din mănăstirile basarabene. Schitul Lacu este un schit cu viața de sine, cu o frumoasă biserică din piatră care are hramul Sfântul Mare Mucenic Dimitrie. Biserica, înaltă în 1760, a fost rezidită din temelii între anii 1900-1904. În Sfântul Munte Athos, o chilie reprezintă o casă cu parclis, în care locuiesc cativa monahi, ►

BALADA SFINXULUI CU SÂNGE

peste gardul de lumină
murga se prelinge lină
umbre lungi se împreună
de picioare și de mână
solitarul sfinx cu sânge
peste gardul viu se frânge
el miroase a tristețe
și a beznelor ospete
și cu glasul surd îngână
rugăciunea lui păgână:
„dă mama druga
să omor pe murga
murga de-o trăi
soarele-o pieri“
lungi dantele de furnici
se-mpletesc spre case mici
vântul pipăie în frunză
de nesomn să se ascunză
mereu treaza mânătară
luptă frunza s-o întoarce
iară sfinxul solitar
cată margini de hotar
el de noapte vrea să fugă
neștiind să-i fie slugă
și cu glasul în surdină
cerne ruga lui păgână
„dă mama druga
să omor pe murga
murga de-o trăi
soarele-o pieri“

DECIZIE

voi pleca în carul meu de foc
într-o noapte albastră
spre Tiahuanaco
unde voi măcina dorul
la morile soarelui
prefăcându-l în pulbere stelară
cu care îmi voi tămădui

Poeme de Ion Iancu Vale

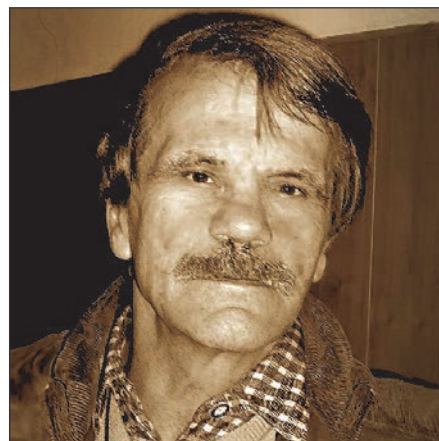
rănilor nesomnului
mai apoi înger damnat
voi smulge din chimirul lui Zamolxe
flori de sângele voinicului
și le voi dărui fecioarelor aztece
bucurându-l pe Quetzalcoatl

PATOLOGIE DE PRIMĂVARĂ

în fiecare primăvară
îl bântuie o boală ciudată și rară
nu poate deloc să doarmă
și umblă cu mâinile făcute paravan
ca într-un gest de apărare
asta din cauză că feluriți fluturi
își depun ouăle sub pleoapele lui
el nemaiputând de acum
să închidă ochii
de teamă să nu strivească
fragilele crisalide
în care se coace zborul

CÂND DIN ALEAN SE ÎNTRUPEAZĂ CÂNTUL

în zborul tău subțire
apropie-mi-te Cântec Albastru
și acoperă-mi ochiul fereastră de inimă
cu pleoapa ta mereu zbătând
să nu-mi mai amintesc femeia
care își termină drumul
departe de ușa mea mereu



să-mi uit nerostul
haină zdrențuită
în iarna mea cea de toate zilele
să nu-mi uit dușmanii
ce nu-i vreau răpuși
fără să le rumeg remușcarea
să nu mă uite prietenii
pe care i-am înnodat în suflet
precum săracul banii în batistă
și mai ales să nu mă înjure urmașii
ca pe un oricare ucigaș de timp

PĂDUREA TOAMNA

cerul e migrat dincolo
de polenul florilor
și arama, țigancă nomadă
își zornăie banii în plete
ochii de pe tulpinele mesteacănului
lăcrimează sub pleoapa vântului
și pe degetele umede ale tăcerii
corbii par verighete de smoală
doar brazii își mai țipă
zâmbetul verde
îngânați de șoaptele lungi
și albastre ale pământului

dar de unde știm noi
că izvoarele nu sunt
plânsul limpede al brazilor
striviți de atâta nemoarte?

► cuprinzând și camerele de oaspeti, trapeza și alte dependințe. Mai multe chilii împreună cu biserica mare formează un schit. În prezent la schitul Lacu exista 13 chilii și aici se nevoiesc prin munca, post și rugăciune aproximativ 40 de calugari și frați. Muntele

Athos prezintă multe capcane pentru necunoscători. De la schitul Lacul ai impresia că ajungi ușor în vârful cel mai înalt Athos sau la marea Egee. După o primă încercare de a escalada muntele chiar în prima zi, am renunțat și am pornit spre mare, crezând că vom ajunge

pe plajele ei. Pe un indicator scrie că avem de mers către mare aproximativ 2 ore. După mai bine de 3 ore de mers nu am ajuns la mare, cu toate că se vedea foarte aproape. Cine merge pe muntele Athos trebuie să știe că nu merge la plimbare, nu face turism. Ne-am întors la schit pentru

a participa la slujba de seară și apoi să luăm masa împreună cu monahii.

A fost o primă zi minunată. Am cunoscut puțin din misterele Sfântului Munte. Ce surprize ne vor rezerva celelalte zile?

Va urma

**Mihai
Batog-Bujeniță**

Jocul himerelor

Un roman incitant a lui Harry Ross

Faptul că Harry Ross, revine în această primăvară cu un nou volum, la destul de scurt timp după cel din vara anului trecut, nu mă miră. Îi cunosc puterea de muncă și efervescența creatoare. Este însă absolut admirabilă capacitatea de a rămâne interesant și chiar fascinant în scrierile sale despre problematica, spinoasă ce-i drept, a cuplurilor. Asta fără a fi moralizator sau sfătuitor, ci doar obiectiv, spiritual și plin de resurse care, consider că numai în parte, sunt inspirate de viața reală. Majoritatea, așa cred, sunt rezultatele planurilor imaginative, însă atât de bine articulate încât nu ne-ar surprinde dacă le-am afla ca povești adevărate prin cine știe ce colțuri ale lumii.

În consecință, romanul „Alergând după himere” (ed 24: ORE Iași; redactor de carte Ana Parteni, cu o prefață Ion Holban) se înscrie în acel flux al creațiilor lui Harry Ross ușor de citit, plăcute și inteligent alcătuite despre care însă, după lectură, ai multe de discutat. Și, hai, să fim sinceri! Ce autor nu-și dorește să se afle, ca subiect literar, în abordările mai mult sau mai puțin aprinse ale cititorilor?

Dar pentru că vorbeam despre subtilitățile scrierilor lui Harry Ross poate ar fi bine să analizăm pentru început sensurile conceptului: Himeră. Iar pentru aceasta recursul la informația mai complexă a dicționarilor mi se pare

absolut necesară. Deci: Himeră (greacă Χίμαιρα derivat din χίμαρος, khi-maros „capră”) reprezintă în mitologia greacă un monstru tricefal, având un cap de leu, unul de capră și unul de șarpe sau de balaur. După Hesiod, este un monstru feminin, născut din cuplul Echidna-Typhoon. Termenul Himeră mai este folosit pentru a descrie orice monstru compus din mai multe părți de animal. Chimera (himeră) este în general considerată un monstru de gen feminin, deși este de obicei portretizată în arta grecească ca având o coamă de leu. Zărirea Himerăi era considerată de rău augur. Monstrul grecesc apărea de obicei înainte de producerea unor dezastre, cum ar fi: naufragii, furtuni violente și erupții vulcanice. Vergilius plasează Himeră la porțile lui Hades împreună cu alți frați de-a ei și a altor creaturi monstruoase. Există posibilitatea ca Himeră să simbolizeze frigul iernii: capul ei de leu - gerul, capul de capră - furtunile de zăpadă (în greacă agis înseamnă atât cu trăsături de capră cât și furtună) și capul de șarpe - bolile iernii.

Să consultăm însă și definițiile: „HIMÉRĂ, himere”:

• Închipuire fără temei, fantezie irealizabilă; iluzie, fantasmă.

• Monstru în mitologia antică greacă, închipuit ca un animal cu cap de leu, cu corp de capră și cu coadă de șarpe; p. ext. motiv decorativ reprezentând un astfel de monstru.

• (Bot.; în sintagma) Himeră de altoire = plantă ale cărei țesuturi sunt diferite din punct de vedere genetic.

• (Biol.) Organism produs prin fuziunea a doi sau mai mulți zigoți distincți. – Din fr. chimère, it. chimera, lat. Chimaera.

HIMÉRĂ s. v. utopie. amăgire, închipuire, fantomă.

Am considerat necesară această trecere în revistă a unui concept atât de versatil care de la reprezentările mitice dar cu evidente trimiteri către viața reală și până la construcțiile ideatice iluzorii dar convenabile ale fiecăruia dintre noi, dau sensuri și valențe foarte subtile și profunde termenului aflat prioritar în problematica acestui roman.

Concret, autorul pune în scenă mai multe cupluri fiecare cu himera sa. Aparent, aceeași situație din punct de vedere social, însă fiecare cu specificul său profund cu particularități care nu se pot înscrie la asemănări, prin urmare fiecare cuplu, un univers. La fel de complex și infinit precum acela pe care se tot



străduiește Stephen Hawkins să ni-l explice. Fără prea mulți sorți de izbândă, totuși!

Așadar, avem un cuplu ale cărui rădăcini le aflăm într-o minunată poveste de dragoste, un cuplu de succes, Gina și Henry Biran, el pictor recunoscut, deci bine cotate pe piața de profil, ea o excelentă organizatoare, proprietara unei galerii de artă. Lumea lor este una rafinată aflată dincolo de problemele materiale însă roasă de criza vârstei critice a bărbatului. Criză „rezolvată” de el printr-un amor presupus a fi „recuperator” din toate punctele de vedere prin legătura cu exotica dansatoare Carmen.

Un al doilea cuplu, inspirat introdus în acțiune, este cel al foarte tinerilor Tom și Liliana, în fond niște copii care au, justificat, impresia că iubirea lor este una unică, nemuritoare, demnă de a intra în legende. Cam așa cum am crezut, la început și părinții lui Tom și de ce să nu recunoaștem așa cum credem cu toții în unele momente ale vieții, atunci când trecerea timpului nu s-a pronunțat încă.

Al treilea cuplu cu implicare majoră în acțiune este cel al

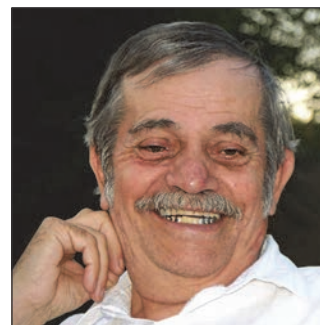
Constantin
T. Ciubotaru

Broderii de cuvinte cusute pe-o maramă de vise

Georgeta Minodora Resteman

„Poeme pentru vis”,

Editura Armonii Culturale, Adjul, 2012



Uneori, terminând de citit o carte de poezii, te întrebi ce vârstă are autorul. Și mai ales când sunt poezii de dragoste. Recunosc, n-am reușit să ghicesc, ba mai mult, volumul mi-a lăsat impresia că acest lucru nu are nici o importanță. Curcubeu de metafore frământate în pâinea caldă a cuvintelor, nimic altceva decât dovada talentului, originalitate.

Fiori adolescentini mă îndeamnă să scriu! E declarația autoarei. Și poate coloana pe care se sprijină întregul volum, conceput ca o scrisoare adresată lacrimii, pe care o roagă să nu doară! Este îndemnul universal, omenesc, dar și divin la o

iubire sub arc de curcubeu numit dragoste, curcubeu format din culorile pe care le dă sufletul celui îndrăgostit, viețuind departe de locul unde dorul i s-a născut, dar legat de acest fenomen cosmic. Un curcubeu aruncat din Ciprul cel bogat în istorie și portocali, până în Carpații unde Mino-Dora a simțit că fiorii dragostei cer dreptul să fie definiți prin cuvinte.

Pletele sufletului se

leagănă pe acest spațiu în duceri spre „Aici iubesc acum” și duiumul de trăiri date prin nașterea pe alte plaiuri. Aici niște flori de portocal plâng pe cărările timpului. Sărutul gândului adormit pe-o frunză de fag, la culcare, se trezește dimineața pe alta de portocal. Aducerile aminte sunt micșorate de o despărțare geografică, fiindcă sufletul lovit de ruine, de stânci sau de crestele de valuri caută

iubirea. Sărutul de rouă, ruga de vis, azima dragostei frământată cu rouă dintr-o iubire durută, calm, nisip îmbrățișat de valuri. Destinul șacal, Norocul prohibit, dorurile pribege, visuri zdrențuite care sfârșesc în cărunte așteptări!

Poeta arde tăcerea, simte că din dor, dor se ivește și glasul încumințit clamează după iubitul așteptat. Un volum unde iubind înveți, simți că trăiești.

► Cristinei, londoniza lipsită de prejudecăți, aparent superficială, dar în fond foarte rațională și cu o idee fermă despre libertatea individuală care împreună cu bogatul și rafinatul colecționar de artă Luciano, contrabalansează și echilibrează narațiunea, dându-i credibilitate și realism. Și acesta cu visele dar și cu frustrările sale.

Mai sunt și alte cupluri precum Helena și Egon oameni pentru care iubirea este reprezentată de încredere și stabilitate în viață, ambii fiind la o vârstă care exclude romantismul sau iluziile și dau un binevenit exemplu de relație în care focul patimilor este suplinat, cu succes, de grija față de trăinicia familiei.

Copii fiind proveniți din căsnicii anterioare. Singurii de altfel care abordează excesul de sentimentalism al Ginei cu propuneri concrete menite să asigure, în primul rând, traiul zilnic. Pare atât de prozaic, încât te și întrebi de ce autorul introduce în acțiune, destul de episodic totuși, acest cuplu. Poate nu am accentuat suficient! Harry Ross este un scriitor inteligent și fiecare gest al său are o profundă justificare, așa că trebuie urmărită atent lectura pentru a-i descifra sensurile.

Acțiunea în sine, este dinamică, plină de acele mici întorsături de situație sau în grafica personajelor (foarte reușite trimiterile prin cuvinte și gesturi la adevăratul ca-

racter al dansatoarei exotice doar pe dinafară nu și pe dinăuntru!), ceea ce face lectura cu adevărat pasionantă, iar dialogurile, inclusiv cele cam livrești dintre tinerii Tom și Liliana, reușesc să dea veridicitate textului. Plus personajul aflat intenționat în umbră, mama Lilianei, o tradiționalistă inflexibilă, dar până la urmă, înfrântă de puterea iubirii celor doi. Fiind aceasta, relația dintre tradiționaliștii conservatori și adepții realismului modern, o temă de larg interes în literatura scriitorilor evrei de limbă română.

Mai sunt desigur, exact ca în viață, cuplurile conjuncturale. Gina este o femeie frumoasă, atrăgătoare și devenind, prin separație, dispo-

bilă, are desigur diferite oferte. Un bijutier mai în vârstă, ceea ce i-ar putea reface finanțele cam zdruncinate, un ispititor florentin, nostim și fermecător... Numai că... Numai că vă las dumneavoastră cititorilor bucuria de a descoperi cum evoluează lucrurile.

Mai fac doar o singură remarcă. Așa cum știm și din alte scrieri ale lui Harry Ross, romanul nu se sfârșește de loc în stil hollywoodian și nici în cel atât de îndrăgit al telenovelelor. Autorul are știința, pe deplin exersată, de a ne da posibilitatea să continuăm, cum dorim, sau cum gândim noi, acțiunea. Iar această libertate dată cititorului, vă asigur că, face textul și mai incitant.



Alina-Nicoleta Polina

Cele mai mari conflagrații mondiale au generat radical modificarea caracterelor umane, anularea demnității personale și negarea propriei identități. Zbuciumul comportamental este deosebit de pregnant ulterior consumării experiențelor militare. O datorie criminală, un febril strigăt de neputință în fața supunerii, îndeplinirea unor ordine superioare inevitabile, totul executat cu o deferență disciplinară caracterizează esența morală a poveștii unei existențe frământate.

Hikaru Okuizumi, scriitor japonez, este distins cu premiul pentru literatură Akugatawa, grație publicării romanului "Strigătul pietrelor".

Un supraviețuitor al lagărului de la Calaban sfidează negura amintirilor și își dedică existența colecționării pietrelor. "Până și ultima pietricică din albia unui râu poartă cu sine întreaga istorie a universului". Preambulul a ceea ce reprezintă asumarea unei atare pasiuni îl constituie o amintire din vremea războiului. Manase Tsuyoshi, obligat să ucidă pentru a se salva pe sine într-o indispensabilă triere umană, într-un joc sângeros al supraviețuirii (demarat în obscurul "grotei din mijlocul pădurii tropicale, mai sus de Golful Carigara, din nordul pro-

Umbre și amintiri

Strigătul pietrelor... ecoul morții

vinciei Leyte") va fi marcat ireversibil de o secvență care-i va dezvălui contradictoriu sensul vieții. Constrâns să-și ucidă camaradul, Manase asistă la blândețea acceptării morții unui amator de geologie, caporalul care îi va rosti profetic un adevăr superior. "Într-o bună zi, și oasele noastre vor arăta la fel. Așa revin la viață cei morți." Bulversat, soldatul disciplinat va executa ordinul, dar - ulterior - identitatea sa va fi permanent supusă unei anulări voluntare, compensată cu o îndeletnicire tămăduitoare. Dincolo de lugubra scenă a perisabilității fizicului uman, de recurente situații în care extremismul ucigaș suprimă moralitatea, Manase reușește aparent să încheie rostul tulburărilor sale. "Cu toate că știa gustul groazei sale, era suficient să conștientizeze că stătea pe o saltea moale și nicidecum pe un pat de stânci, și atunci frica îi dispărea. Timpul le rânduiește pe toate, într-un fel anume: noroc și nenoroc, plăcere și durere, le exilăm pe toate în trecut ca să formeze un peisaj monocromatic. E un mister și o binecuvântare în același timp."

Opțiunea colecționării pietrelor, un subtil antidot al traumei existențiale anterioare, precum și tentativa consolidării unei familii, totul pentru Manase semnifică un început. Detașat mai degrabă de amintire, care nu va părăsi deloc templul interior al personajului, acest nou început îi ocazională



**Hikaru
Okuizumi**

fatal o altă traumă, mult mai percutantă - anume - destrămarea unei familii. Treptat, personajul romanului ascede la evoluția socială prin căsătorie, prin rolul de tată, simultan, pasiunea pentru pietre dobândind o importanță nefastă. "Pe măsură ce-și aprofunda cunoștințele, devenind cât se poate de absorbit de geologie, Manase fu nevoit să se gândească la grota din Leyte și la spusele caporalului cu privire la specificul pietrelor." Împlinind rolul de auditor al teoriei provenienței pietrelor în grota din Leyte Manase, în accidentalul circuit existențial care leagă trecutul de viitor, continuă să creadă în adevărul superior al genezei universului. "Pietricica aceea pe care o ții tu în mână povestește istoria întregii lumi, tu însuși fiind parte din ea, căci ceea ce descoperi nu e decât felul în care tu însuși vei arăta în viitor."

Anamneza și eșecul limpezimii amintirii, precum și teribilele stări interioare care suscitau frica domină liniștea actuală a personajului. Asemeni unor amulete indispensabile în cursa timpului, pietrele îl prăbușeau în amintirea dureroasă, dar îi generau fascinația. O circulară teoremă care va împânzi povestea protagonistului legiferată de taina universului. Amintirea caporalului în prolog - pasionat de roci și ►

▶ pietre, sonoritatea grotei din final în care lui Manase, liantul narativ al tuturor episoadelor tematice, îi este încredințată piatra "o piatră obișnuită, cenușie", constituie metaforic utopia împlinirii, a resemnării pseudosemantice tratată de concesivă: "Cu cât darul este mai mare, cu atât prețul plătit este mai mare". Pentru a deveni tangibilă, această simetrie metaforică poate fi explicată astfel: Manase, soldatul tulburat de vina unei crime de război, este reidentificat prin pasiunea sa legată. Pietrele îi încredințează secretul existenței universale.

Fascinat și absorbit, ignoră fericirea unei soții tolerante și protecția copiilor săi. Fiul cel mare - Hiroaki - moștenitor al dedicației părintești pentru misterele rocilor, este ucis în grota de unde avea să-și extragă ultima piatră pentru colecția sa. Fiul cel mic, Takaaki, teribilist și vizibil marcat de dispariția fratelui, devine criminal și este ucis de forțele de ordine în timpul unei revolte. Misterul morții băiatului celui mare destramă familia Tsuyoshi. Confruntarea ulterioară, izbucnită febril și acuzator între fiul cel mic și tatăl său va stagna elucidarea morții lui Hiroaki.

" - Un lucru însă mi-l amintesc foarte bine. / - Ce anume voise să-l întrebe. Ce-și amintești? / - Sânge. Aveam sânge pe mâini. Am văzut asta când pedalam spre casă. Când am ajuns, am încercat cu disperare să scap de el. (...) Când am auzit vocea din fundul grotei, Hiro mi-a spus că e vocea lui tata, zicea el. Dar, desigur că nu ai fost acolo în ziua aceea, nu?"

Romanul, dincolo de gravitatea și repercusiunile malade ale unor experiențe detestabile, ilustrează adiacent drama unui individ neîmplinit. Cu un precedent biografic cultural deosebit, eroul lui Okuizumi este special: singurătatea și dedicarea pentru acele pietre - "istoria concentrată a

universului", iluzia unei familii, aporturile fatale ale ambilor fii în fața afecțiunii tatălui, totul conso-lidează trinitatea spirituală a reidentificării protagonistului.

Gustul panoramist veritabil, alături de sensibilizarea unor acte umane definesc caracterul artistic al operei lui Hikaru Okuizumi. Căutarea este un ritual purificator, natura-martor clădește o dramă diversă celei interioare, sedimentată în alte sensuri, prin nefericire, singurătate, disperare și autoconsolare. Manase devine protejatul propriului destin, un răsplătit care îndură stoic tragica sa istorie, vrând să-și recupereze trecutul, acesta nu reușește decât să elucideze istoria geologică a naturii.

Coincidența celor două axe temporale este edificată de amplitudinea pasiunii - cu cât concentrarea spre cunoaștere este mai profundă, cu atât tulburările lagărului devin mai apăsătoare. Psihologic și comportamental, desfășurarea gradată a unei vieți frământată devine alarmantă în preajma lui Thanatos. Protagonistul capitulează simptomatic în fața morții iterativ prin însingurare. Prin tehnica descriptivă a planului natural, a profunzimii interioare pe care personajele o măsoară în suferință și extaz, discursul narativ capătă valori elegiace, mai degrabă sentimentalist și sufocante.

Episodul descrierii stării lui Manase, ulterior veștii morții fiului, acela al abandonului căminului, remanifestarea tălmăduitoare a pasiunii sale declinată cu o săvârșire postum a țelurilor copilului ucis îmbracă o scriitură dramatică, o creație fundamentată de un spirit vast și realmente implicat.

"Manase nu fusese nicicând o persoană sociabilă, dar după acest incident se retrase încă și mai mult în singurătatea hambarului său, de data aceasta fără intenția de a se mai ocupa de pietre, căci

nici măcar nu se uita la ele". "Manase nu suporta singurătatea casei aceleia părăsite, așa că în curând se întoarse în podul hambarului. Zile întregi rămase încremenit în fața mesei lui Hiroaki, dorindu-și cu ardoare să mai poată zări umbra copilășului lui mort (...). Atunci îi veni o idee : avea să completeze colecția ne-terminată a lui Hiroaki, pe care avea s-o așeze drept ofrandă pe mormântul lui."

Conștiința morții camarazilor lui, asumarea unui act ucigaș, ca de altfel și dureroasa amintire a fiului decedat îi creează lui Manase o copleșitoare vină asumată, fantomatic evidențiată printre coșmarurile sale. De la imaginile grotei unde crima îi definește propriile acte, la analogicele secvențe în care fiul său este ucis, Manase se pierde înconștient într-un vertij al ineptiei și al nesiguranței.

"Ordinul era ordin. Manase privi șovăielnic spre foc, dar căpitanul care se uita nemișcat la flăcări îi spuse să se grăbească. (...) O lumină galbenă străluci în spațele ochilor lui Manase, gândurile și sentimentele părăsindu-l în întregime, iar mușchii încordându-i-se spasmodic. Nu mai dădea nici doi bani pe regulile de aur ale cavalismului sau pe orice fel de alte reguli. Se apropie și văzu că mâinile lui ce țineau mânerul sabiei purtau pete mari și roșii de sânge. Cu toate astea, bărbatul refuza să moară: - Te rog! Te rog! nu mă omorî! Vocea aceea care implora mila se transformă pe dată în glasul uni copil..."

Secvența din finalul romanului, ușor artificială și totuși onestă concentrează natura umană într-un postulat al propriei identități - al unei identități permanente. "Pentru prima dată, după atâția ani, Manase visa fără să aibă un coșmar (...) Una câte una, toate aceste peisaje îi treceau prin minte, sub forma unor imagini clare, cu ramă aurită - total lipsite de orice prezență ▶

Liliana Botez

„Exilul românesc la mijloc de secol XX – Pașoptiști romani în Franța, Canada și Statele Unite” (carte scrisă de Octavian D. Curpas) reprezintă surprinderea unui fenomen cu efecte complexe atât la nivel de comunitate umană, cât mai ales la nivel de individ, și anume - exilul, ca formă de evadare dintr-o Românie în care “protagoniștii” nu se mai regăseau.

Cartea este atât o prezentare desăvârșită a fenomenului de „emigrare”, cu tot ce implică el, mai ales la nivel sufletesc, cât și o sinteză a unor întâmplări, istorisiri despre oameni care au avut curajul de a se

Repere sociale ale emigrării forțate prin ochii unui personaj „unic, inconfundabil”

dezhădăcina, de a lua drumul străinătății. Dumitru Sinu – personajul cheie, fără de care nu ar fi existat savoarea acestei cărți - ne invită, prin intermediul scriitorului, să îi cunoaștem colegii și prietenii de-o viață, părtași la exil.

Romani din Banat, Ardeal, Bucovina, Oltenia, Muntenia ori Dobrogea, cu profesii dintre cele mai diverse – ingineri, medici, sportivi și altele asemenea – construiesc reperele geografice, economice, politice,

poate, dar mai ales, reperele umane, sociale, emigrând în țări precum Franța, Iugoslavia, Spania, Italia, Maroc, Canada sau SUA, unde își iau viața de la capăt. Cu toții au gustat experiența dulce ori amară a exilului. De asemenea, solidaritatea umană sta la baza unui mod de interacțiune socială aparte și este cu atât mai puternică când te afli pe alte meleaguri decât cele natale. Fiecare stil de viață construit de exilat este definit de caracteristici

personale, precum și de societatea în care ajunge să se dezvolte, purtând însă și amprenta arhaică a țării în care s-a născut.

Exilul este cu siguranță o experiență inedită, care merită povestita tuturor și trebuie perceput ca un amestec de libertate, dezrădăcinare, dorința de schimbare, dar mai ales de a reuși, de a avea un nou stil de viață, mai bun! Totuși, persoană exilată, care a plecat în mod forțat din propria țară, se va raporta cu siguranță la un sistem de referință, de trecere spre un echilibru, construit de oameni asemenea ei, oameni curajoși, cărora le este dedicată cartea lui Octavian D. Curpas.

▶ umană. Nu era nici singur, nici trist.” Deși nefericirea, amărăciunea și disperarea îi încercau duranța sentimentală, deși decantarea unei realități tulburătoare îl obsedează și, totodată, îi plămădește suferințe, eroul devine martirul propriei vieți, pe lângă monstrele pietrificate, fiind în creația lui Okui-zumi o dovadă vie a faptului că limitarea suferinței umane este uneori discrepantă în raport cu convingerea surmontării lor. Obedient, nevoit chiar să se salveze în fața “rugului” suferinței, amorțit de o iluzie compensatoare - familia -, responsabilizat pentru dispariția fiilor săi, Manase se trezește în vidul universal. “Singurul care

mi-a adus nevasta în pragul nebiei și i-a trimis pe cei doi fii ai mei la moarte sunt eu însumi.

De îndată ce această convingere de nezdruccinat se cristalizase în adâncul inimii sale, își îndreptase furia împotriva propriei sale persoane și a umbrei misterioase și întunecate din spatele lui care-i ținea trupul imobilizat într-o îmbrățișare de fier.” Gestul confesiunii prin cuvinte - anulat - (“Faptul că terminase manuscrisul îi dăduse un sentiment de satisfacție, că nici măcar nu considera că mai era necesar să-l publice. Îl scoase din plic și scris sub titlu “Soției și celor doi fii ai mei.”) încununează acceptarea trecutului său, chiar împăcarea cu propria vină, dovedind în-

contestabil tăria personală și recuperarea propriei identități. Resemnat, seren și capabil să își administreze propriile resurse pentru validarea adevărului evoluției universale, Manase continuă singura și benefica îndeletnicire care îi tămăduiește sufletul și amintirile : încă o dată, veleitățile descriptive maiestuoase a japonezului conturează o idilică resuscitare a sufletului în infinitul natural “Pe cerul de deasupra lor, pluteau miriade întregi de corpuri cerești. Privirea lui Manase se înălța departe, apoi până în cel mai îndepărtat colț al universului”; cu liniștea și concentrarea unui budhist, Manase își dedică astfel existența descoperirii misterului rocilor și al pietrelor, un

răsărit spiritual încununând epilogul acestei scrieri tulburătoare “Manase privi piatra pe care o ținea între degete. O piatră obișnuită, cenușie... Dar în clipa în care luă cârpa umedă ca s-o curețe, soarele răsări deasupra munților, iar piatra din mâinile sale se transformă într-un cristal cu diamante.”

Romanul se încheie ceremonios cu pledoaria asupra vieții și bucuriei de a trăi, prin dăruire unanimă, prin miracol și tăgăduirea tristeții. Un erou remarcabil, o istorie dureroasă și o contemplare armonioasă a propriei identități reflectate circumstanțial în laitmotivul narativ - piatra - confirmarea propriei existențe.

CÂNTUL LI

de Florea Turian

Din volumul „Rapsodia
naturii”, în pregătire la
editura „Bibliotheca”

1

Și toți aceeași sursă de lumină
Ce-o dă-nțeleptul înspre învățare
S-aibă-a-mbrăca de mintea lor senină
Tânjește către marea cercetare!
Să vindece tot ce-i de vindecare
De se lucrează cu înțelepciune
C-atunci sămânța pusă va răsare
Iar focul se va stinge în tăciune

2

Cât timp nu ne mai trebuiește focul;
C-acestei lumi noi suntem de cor-
voadă
Și doar cu noi ea își va face jocul
De suntem primii ori suntem spre coadă.
Din zori de zi și până se-nserează
Ne străduim să terminăm lucrarea
Căci Creatoru-asupra-ne veghează,
Când șovăim, să limpezească starea!

3

Să biruim și-atuncea când secretul
E pentru noi ca o învățare
Căci să-l cunoaștem nu-i semnat Decretul
De-Acela ce-L simțim ca Adiere
Ai cărui ochi văd și-n întunecime
Și-aude până-n nesfârșite astre,
Discerne tot cu mare adâncime
Și E Izvorul sufletelor noastre.

4

Și tot El este și Acela care
A stabilit eternul și-efemerul
Și nașterea și moartea slujitoare
Ce țin în echilibru tot eterul.
El tuturor ne pregătește-o soartă
Mai bună sau mai rea de cum I-e voia
Și după cum știm să-i intrăm pe poartă
Să-i spunem Lui care ne e nevoia

5

Cu haina Lui ce numai din Lumină
Este croită, mbracă Nesfârșitul
Și-emană Strălucirea cea Divină
Ca Soarele ce-apare-n răsăritul
Când farmecul în zi și-l oglindește

Și razele-i sărută calda frunte!
Cu cât se-nalță tot cu-atâta-i crește
Puterea ce se scurge din Grăunte

6

Cum ne-am dori la Dreapta Adunare
Să fie-aici EL care e departe
Ne veșnicească-a Lui străluminare
Cu-acea Iubire care-I e aparte!
Strigând atunci în cor cu toții: „Iată-l
Alătura de Lumea Sa Divină!” –
Cum Ea și noi îl vom iubi pe Tatăl
Căci El e toată Sfera de Lumină,

7

Din care ne-adăpăm în orice clipă,
Precum din nesecatele izvoare
Ce ploile continuu le-nfiripă
Neconținut se-adapă căprioare.
Și-orice știință fără-de greutate
Rodi-va-n noi cum în păduri copacii
Iar vorbele ca niște nestemate
Vor umple bucuriilor toți sacii,

8

C-am pus în noi atâta chibzuială
Care s-a pus și-n Învărtirea Primă
A Astrelor, când printr-o învoială
Cu Cel de Sus le-a Zămislit și Climă
După o hotărâre înțeleaptă
Iar ce-a făcut nicicând nu se desface
Din calea ce-a ales că-i cea mai
dreaptă
Și ne-a dat harul de-a trăi în pace

9

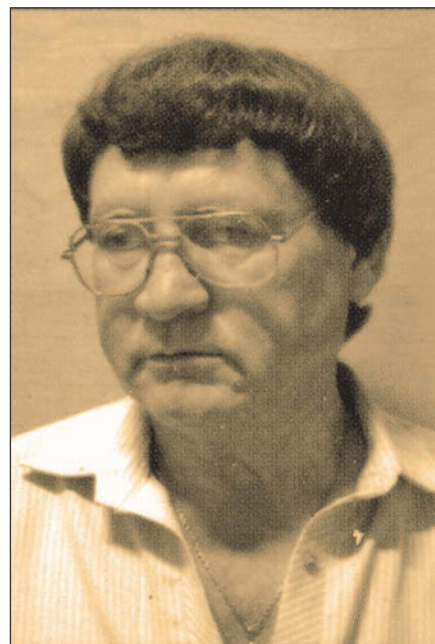
Iar când în noi iubirea-și are locul
Simțim o-nșufletire tot aparte
Căci ne-mpărțim egal întreg norocul
Cum Soarele lumina își împarte
Și orice năzuință pare vie
Sub lata frunte care e veșmântul
Gândirii de-a trăi în veșnicie
Cu tot ce-a strâns pe el, în timp, Pământul

10

Care se-nvârte pân-la nesfârșire
Pe cerul care pare că se-nvârte
Cu alte astre care prin unire
Spre alte galaxii făcut-au parte
Și au format mai multe constelații
Căci astfel au fost ele zămislite
De se găsesc mereu în corelații
Cu alte astre mult mai definite

11

Dar mintea noastră nu-i de-ajuns de clară
De-a explica încă ce nu se poate
A explica, și iar o dăm în bară
Iar din eroare nimeni nu ne scoate.
Materie suntem cum Universul
Materie gazoasă e sau densă
Dar nu pătrundem spațiului diversul,



Deși gândirea noastră e imensă!

12

Când numai Cerul multor Elemente
Își pune peste noi a lui Emblema
Noi nu fugim din Stările Prezente
Fără-a gândi la Starea cea Supremă
Când prea umili noi încă stăm pe gânduri
Dar în străfund ne ocrotește Eul
Simțind de multe ori și-n multe rânduri
Cum toți ne contopim cu Dumnezeu!

13

Cel care-a dat natura toată-n floare
Și-o floare-i a Pământului Grădină
Încât orice ființă, ca favoare
Gusta-va și din Mierea de Lumină
Căci numai ea e-aceea ce emană
Tot ce-i Frumos sau Bun și le combină
Spre-a defini Condiția Umană
Care-i și Vârf dar e și Rădăcină

14

Când vrem cu a Puterii noastre-aripă
Să mai zburăm spre alte Năzuințe
Trăim din plin cu fiecare clipă
Căci suntem ale Domnului ființe
Care răspunde de a noastră soartă
Așa cum și noi Lui dăm ascultare
Să nu avem închisă nicio Poartă
Când vrem să bem din Sfintele-I Izvoare.

15

Azi altei lumi tot El i-a dat ființă
În lumea mea care să mă îndrume
Să scriu orice cu bună cuviință
Încât lumină să-mi cobor pe nume
Căci tot mergând pe Calea Scriiturii
Știam precis că sunt precum izvorul
De am zidit tot Templu-Arhitecturii
Poemului, cum vrut-a Creatorul!

Ștefan Ciobanu

În Împăratul muștelor, William Golding pune alături două teme incitante din literatura universală: izolarea ființei umane de societate în mediul din care a venit (luând evoluția ca adevăr al existenței umane) și psihologia infantilă. Dacă la prima temă se diferențiază de D. Defoe sau R. Kipling care găseră rezolvări mai mult sau mai puțin umaniste, scrierile lor devenind pe alocuri didactice, la cea de a doua temă W. Golding merge în continuarea lui F. Wedekind vorbind despre tragismul care se află ascuns în copii, așteptând doar un prilej pentru a ieși la suprafață. (La dramaturgul german F. Wedekind în piesa de teatru Deșteptarea primăverii sunt redate urmările nefaste ale maturizării într-o societate închisă în dogme și autoritate. Toate astea, și nu numai, l-au făcut pe I. Voronca să îl includă în numărul doi al revistei de artă constructivistă internațională Punct din 1924 pe dramaturgul mai sus numit în rândul puținilor autori valoroși din literatura universală care însă, în sălile noastre de teatru din acea vreme, nu avusese nici un ecou).

Împăratul muștelor este în primul rând un roman scris foarte vizual, filmul curgând de-a lungul ochilor cititorului cu o forță care cu greu va putea fi uitată. Romanul a avut și două ecranizări în 1963 și

Împăratul muștelor

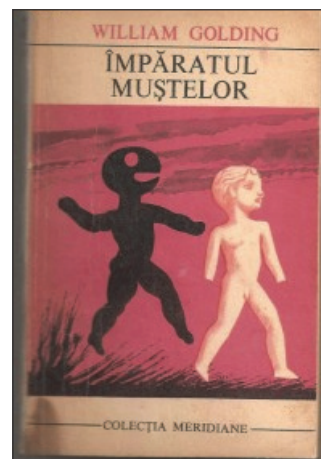
sau ce se naște din beznă țipă întuneric

1990, prima fiind foarte aproape de litera cărții. Fără a pierde din concentrația mesajului pe care-l are de redat, autorul deapănă povestirea ușor, fără sincopă, cu lejeritatea aparentă a unei compuneri de școală, fără a detalia inutil aspecte psihologice, fizice sau de decor, personajele prinzând contur și viață doar prin participarea la acțiunile din ce în ce mai furtunoase. Un grup de copii se trezește izolat pe o insulă în urma unui accident aviatic neclar, ambiguitatea stârbind și mai mult cititorul prin folosirea cuvântului atac nuclear. Copiii nu se cunosc între ei, doar grupul de cor facând un trup comun, dar străin total de ceilalți. Se conturează niște tipologii la care te poți aștepta în astfel de momente: copilul cerebral, cel violent cu dorințe de autoritate, cel gras care este mereu dat la o parte deși mai mereu are un punct de pus pe i, etc.

În fața situației de a se organiza, de a se mobiliza pentru a supraviețui noilor condiții vitrege, îi vedem făcând nu de puține ori acțiuni

instinctuale pe care le regăsim în istoria dezvoltării ființei umane: repetarea în joacă a primei vânători ce s-a terminat cu succes, scenă care devine treptat ritualică și chiar psihedelică; oferirea unei părți simbolice din vânat ființei incerte care le teroriza liniștea; mănjierea fețelor cu sânge urmată de cele mai teribile acte, cele mai înfricoșătoare acțiuni; impunerea forței asupra celui mai slab printr-o lipsă totală de empatie; folosirea de zgomote puternice ca pe o armă conștient îndreptată spre ceilalți, etc. Îndrăznesc să spun că am văzut chiar primii muguri ai nașterii unei religii.

Copiii încearcă într-o primă fază să imite riguroasă de acasă a părinților, dar și necesitatea unei logici ce ar trebui să-i ducă la salvare. Fragilitatea psihicului devine treptat evidentă, cu tot cu urmările ce se arată: instabilitate emoțională; amnezie temporală; violență nejustificată; lipsa unei coerențe în limbaj în situațiile limită; crearea instinctivă a unor stri-



găte ce tind să devină emblematice etc. Piggy, ținta bătaii de joc chiar și a celor apropiați, rămâne totuși vocea care îi va urmări până la final, până în momentele de cădere în beznă.

Finalul nu rezolvă problemele ridicate de autor pentru care astfel de subiecte privind izolarea declanșatoare în om a fiarei și a instinctelor latente, l-au împins la și mai multe romane cu aceeași temă (v.: Infruntarea, Inițierea), finalul doar amână problema fie pentru o dată viitoare, fie o pasează altui autor.

Câștigător al premiului Nobel pentru literatură din 1983, W. Golding prezintă determinismul ființei umane prin intermediul copiilor, limitările fiziologice care ne definesc și care, în anumite situații chiar ne conduc. Împăratul muștelor pare a fi o redare în laboratorul literaturii, desigur la scală mică, a nașterii și dezvoltării ființei umane, poate chiar una din încercările care, în trecutul nescris al istoriei noastre, nu este exclus să fi fost nereușită.

**Georgeta
Resteman**

Mă simt străină în propria mea țară!

Îmi doresc o altfel de primăvară... una în care oamenii să-și amintească să fie buni, să zâmbească, să se bucure de fiecare fir de iarbă ce răsare de sub frunzele măcinate de durerea iernii care parcă nu se mai lasă dusă, să numere floricelele timide, tremurând de dorință în demersul minunat pe care-l fac cu sânguință în mult așteptatul proces al reînvierii naturii, ba chiar al reînvierii sufolelor noastre amorțite de frigul de-afară și... din păcate, și dinăutru..

Îmi doresc o primăvară a fețelor luminoase, nu a celor umbrite de griji, de dureri ascunse sau nu, de întristări și de o imensă silă față de ceea ce ne este dat să trăim într-o țară în care azi am exclamat cu-nfrigurare: **MĂ SIMT STRĂINĂ ÎN PROPRIA MEA ȚARĂ!** Și nu o spun „gratuit” pentru că îmi dau seama, cu fiecare zi care trece, că, poate, dacă m-aș mai naște o dată aș reuși să mă „aciuez” și eu într-un loc unde să pot munci, să pot să-mi câștig cinstită pâinea cea de toate zilele, fără să mă căciulesc, fără să mă umilesc, fără să bat la porți închise sau la uși pe care scrie: „Nu deranjați, OCUPAT!”

Tac și-nghit de câțiva ani buni, de când am trecut pragul celor 50 de ani și încerc să găsesc o oportunitate, un loc, un job; și mi-am înghițit și lacrima și zâmbetul, le-am mixat, le-am trans-

format în cuvinte, am scris cărți pe care nu le-am putut tipări decât cu prețul sacrificiului propriului copil care muncește „afară”, și muncește, nu se sfiește și nu se joacă! 99% din ele le-am dăruit și-am făcut-o cu drag și nu le-am scris pentru a face o afacere din truda sufletului meu, vreau să muncesc, ca atâtea sute, mii, poate milioane de români care trec prin aceleași zbateri, dar... **NU E LOC! Deloc!** Culmea, am scris mai mult stând și eu „afară” și sprijinindu-mi copilul!

Am aflat de curând, cu bucurie, desigur - deși simțeam eu că nu-i a bună, că se deblochează locuri de muncă în administrație, în regiile de stat, pe care încă nu au pus mâna „întreprinzătorii” care nu te angajează decât dacă, citez: „ai până-n 25-30 de ani, ești fără obligații, ai disponibilitate la program... prelungit (oare?), ești «flexibilă», plăcută la înfățișare” și, aș mai adăuga eu - ca particularitate în ceea ce mă privește - nu trebuie să te pricepi la prea multe, nu trebuie să ai coloană vertebrală, pentru că nu prezinți importanță dacă ai cunoștințe în mai multe domenii și mai ales, este imperios necesar să fii lipsit de experiență! Eheeee, dar cum măicuța mea, săraca,

imediat a crezut că tot ce zboară se și mănâncă și tot ce se spune se și realizează, m-a și „băgat în priză”: „Hai, sună, colo, colo, interesează-te, agită-te, du-teeeee!!!” Și așa am făcut, pe cuvânt de onoare! Rezultatul? Hmmm... nu e greu de intuit, nu-i așa?! Dar am aflat, totuși, „calea”... Ia ghiciți! Păi, mai întâi, trebuie să găsești o „proptea” politică, mai apoi, să ajungi la Consiliul Județean, de-acolo musai trebuie să se dea o „directivă” către managementul instituției căreia te adresezi, și de-abia după aceea, dacă treci de „concurs”, obții un locșor, mai calduț sau nu, depinde de cum ai urmat „traseul”! O să-mi spuneți răspicat: „**NIMIC NOU!**”

Păi, fraților, eu nu mă pricep la „de astea”, zău că sunt străină de astfel de practici care am crezut că au murit odată cu pășirea noastră, acum mai bine de 23 de ani, pe drumul democrației noastre (care?) atât de originale! Ah, dar uitasem că la noi tranziția e prelungită, că trăim sufocați de anomalii pe care un om cu mintea întreagă nu le poate nicicum înțelege! Și-atunci, ce-i de făcut?

Că mă simt străină în propria mea țară este sigur, în rest, nu mai știu ce-aș putea face, poate să



mă teleportez într-o altă galaxie, să mă facă „ăia” tânără, frumoasă, neștiutoare, zâmbitoare, „disponibilă” și dispusă să fac orice pentru a-mi atinge țelul, și de-abia apoi să revin în țara mea, poate să devin... iubita unui politician „cu trecere la-mpărăție” și să obțin și eu un serviciu „ca lumea!” Nicio șansă!!! Nu-mi plac celelalte galaxii, iubesc Terra, îmi iubesc locul natal, îmi iubesc grădina, pământul reavăn în care scurm cu mâinile amândouă și sădesc fire de flori, iubesc muntele, m-am născut cu roua Apusenilor pe frunte și adieri de vânt purtând în ele aroma rășinii de brad și vreau să trăiesc AICI, ACASĂ!

Dar cum?!! Ei, na, voi vedea eu, poate mă privatizez! Împachetez iluzii și le vând, ce ziceți?! Și-apoi, o să mă învidieze toate companiile, pentru că voi crea atâtea locuri de muncă, cât nu au avut ele în 23 de ani de democrație, voi avea mulți, mulți adepți, care se simt la fel de inutili pentru România de azi și poate mă aleg chiar președinte, mai știți?! Dar până atunci... mă simt străină în propria mea țară!



Octavian Sărbătoare

Prezenta carte dezvoltă ideatica expusă succint în lucrarea, deschizătoare de drumuri ezoterismului neozamolxian, *Zamolxiana*, învățăturile ezoterice ale neozamolxianismului: Sumar de idei (Sarbatore Publications, 2012). Pe parcursul derulării argumentului se structurează simbolistica arhaică întâlnită pe larg în tradiția populară românească precum și în marile curente ezoterice și religioase ale lumii antice. Totodată este expusă o hermeneutică interpretativă extinsă, ea permițând în viitor o și mai adâncă pătrundere în tematicile ezoterice de natură Zamolxiana, gnoza neozamolxiană.

Ezoterismul prin definiție înseamnă cunoaștere interioară, care în contextul neozamolxianismului, ca spiritualitate și religie în același timp, duce la iluminare și la salvarea sufletului. *Zamolxiana*, ca gnoză neozamolxiană, permite un înalt nivel de înțelegere a miturilor, simbolurilor și a sacralității pertinente nu numai cunoașterii, dar însăși existenței umane. Ezoterismul neozamolxian abordează teme care răspund ideatic spiritualității universale conceptualizând un etos specific neamului românesc.

Gnoza neozamolxiană permite înțelegerea profundă a celor patru coloane ziditoare ale zamolxianismului modern, respectiv: 1. Peșterile inițiatice sacre; 2. Munții Carpați sacri, cogaionii; 3. Spiritul lui Deceneu ca supremă funcție sacerdotală și 4. Legile Belagine.

Lucrarea tratează sistematic un ezoterism corelat cu simbolistica

Zamolxiana, ezoterismul neozamolxian

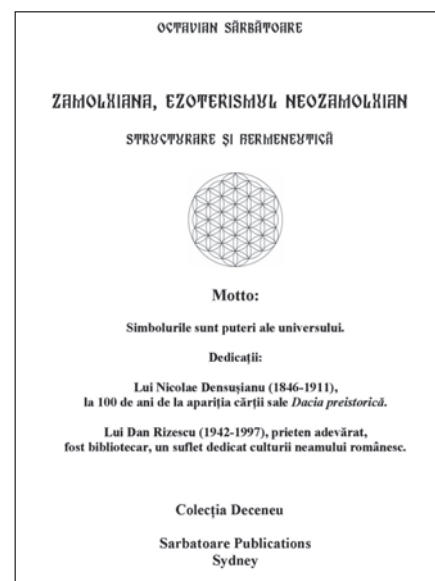
sacră și tradiția spirituală universală, pornind de la simbolul floarea vieții în context uman și cosmic. Ideile generatoare ale ezoterismului neozamolxian, sunt prezentate în relație cu cele șapte arhetipuri strămoșești neamului românesc, respectiv Zamolxe, Bendisa, Marele Lup Alb, Iisus Fiul Daciei, Cavalerul trac, Deceneu și Dumnezeu/Dumnezeea. În contextul spiritualității neozamolxiene există un sistem evolutiv și o psihofiziologie aparte care-i conferă originalitate de idei. O expunere mai complexă o reprezintă cele 36 de elemente esențiale de coborâre a divinității în materie (sau de ridicare a omului către divinitate), ele făcând conexiunea cu floarea vieții, omul cosmic și puterile vieții pământene.

Argumentul lucrării definește cele 37 de puteri ale florii vieții, 19 interioare ființei umane și 18 exterioare (creaționiste și cosmogonice) identificând și căile relevante și evolutive de la o putere la alta în număr fiind de 90 ca multitudine de petale aflate în floarea extinsă a vieții.

Floarea vieții cosmică (Cogaionul Celest) este prezentată cu elementele sale esențiale. Câteva practici sunt enumerate, deși gama largă a lor face subiectul unor lucrări mai ample în viitor.

Finalul cărții oferă câteva elemente de numerologie sacră neozamolxiană precum și idei pertinente cu privire la arta neozamolxiană și proiecte de temple.

Baza ezoterismului neozamolxian o reprezintă atât tradițiile populare românești, vechi de milenii, cât și expresia lor în noile condiții sociale care șlefuiesc credințele arhaice dându-le o formă corelată cu prezentul istoric. Mitologia românească s-a menținut la înălțimea adevărilor spirituale cele mai profunde deschizând o panoramă largă zamolxianismului modern.



Informațiile prezentate rezonază cu lucrarea de fundament, cu caracter revelatoriu, a spiritualității și religiei neozamolxiene numită CARTEA LUI ZAMOLXE sau ÎNÎELEAPTA SCRIPTURĂ sau NOUL TESTAMENT AL DACILOR, din care sunt redată versete care susțin ideatica lucrării de față.

Prezenta lucrare este mai mult decât o expunere a ezoterismului și a practicilor zamolxianismului cu caracter modern (neozamolxianismul). Ea deschide larg drumuri întru manifestarea unor paradigme spirituale aparte pentru români.

Vechile modele ale credințelor populare, miturile și legendelor românilor capătă astfel haine noi de expresie într-un ezoterism profund.

Cele expuse în conținutul cărții arată în esență modalitățile de abordare a neozamolxianismului ca spiritualitate sacerdotală, personală și colectivă, oferind informațiile structurale, ale ezoterismului neozamolxian, însoțite de o hermeneutică adecvată. Practicanții, zamolxienii moderni, pot înțelege astfel o gnoză limpede formulată și care servește apropierei lor spirituale de divinitatea supremă a neamului românesc Dumnezeu/Dumnezeea, de Zeul Zamolxe, de Zâna Zânelor, și de străbunii daci, reprezentativii etno-culturali pentru românii de astăzi.

Un american de 91 de ani din Surprise, Arizona - campion mondial la haltere

Octavian Curpaș

Arizona. Locul în care soarele se înalță pe cerul mereu albastru și strălucirea lui îți aduce zâmbetul pe față chiar și atunci când ești trist. Oamenii de aici trăiesc mai mult, sunt scutiți de anumite boli iar senectutea parcă nu își spune cuvântul.

Guvernatoarea statului, Janice Brewer, peste câteva luni împlinește 70 de ani. Cel mai de temut șerif de poliție din SUA, Joe Arpaio, care deține din 1992 funcția de șef al poliției peste toată zona metropolei Phoenix, are 81 de ani, iar Sy Perlis din orașul Surprise, statul Marelui Canion, doboară recordul mondial la haltere (la bench press) la vârsta de 91 de ani.

Asociația „World Association of Benchers and Deadlifters”, din care Perlis face parte, înregistrase un record de 61 de kg (135 pounds) în anul 2005. Luna aceasta (iunie, 2013), la o competiție a asociației mondiale a haterofililor, în Phoenix, nonagenarul din Surprise înregistrează un nou record de 85 de kg (187.2 pounds). Sy Perlis A împins aceasta greutate din culcat de 5 ori, dând dovadă de forță absolută, depășind greutatea maximă ce poate fi ridicată de către un nonagenar, la nivel internațional.

Sy Perlis a început să ridice greutăți la vârsta de 60 de ani, iar în urmă cu cinci ani s-a înscris în această asociație. Președintele competiției, Gus Rethwisch, a declarat la eveniment că la vârsta la care mulți evita exercițiile fizice, Perlis a devenit un atlet. Acesta a mai câștigat titlul de campion la



nivel de stat, la categoria 85-89 de ani, în anul

2009 și titlul de campion mondial în 2010 și 2011 la categoria 82 de kg (181 Pounds). Soția lui, Joan, în vârstă de 69 de ani, a declarat pentru ziarul „The Arizona Republic” că soțul ei o motivează să facă exerciții fizice în fiecare zi. „Altfel cred că aș fi stat toată ziua în casă, poate m-aș fi uitat la televizor”, a spus aceasta cuibărindu-se în brațele puternice ale soțului în vârstă de 91 de ani.

Există o concepție greșită că exercițiile fizice nu sunt recomandate după o anumită vârstă. Cercetările arată însă că sportul reduce riscul unor boli cronice. „Exercițiile fizice sunt importante la orice vârstă. Există doar câteva condiții medicale în care exercițiile fizice nu aduc beneficii. Uneori le explic pacienților că exercițiile fizice sunt la fel de importante ca medicamentele” afirmă Dr. Keith Veselik, director la „Loyola University Health System” din Maywood, statul Illinois.

Perlis se antrenează cinci zile pe săptămână. Mișcările lui de ru-

tină cuprind exerciții cardiovasculare, ridicare de greutăți și „bench pressing”. Înainte de eveniment au avut loc discuții amicale între participanți. Cotidianul „USA Today” surprinde câteva mai interesante: „Voi fi mulțumit dacă voi putea să umblu la vârsta de 91 de ani” spunea un tânăr de 20 de ani din Mesa, Arizona.

Un alt domn în vârstă de 76 de ani adresându-se lui Sy Perlis spune: „Mă faci de râs. Voi fi bucuros dacă voi putea să ridic 121 de pounds (aprox. 55 de kg) astăzi”. Gene Lawrence (73 de ani) din Scottsdale îl numește pe Sy Perlis un nou erou și constată: „Am crezut că eu sunt bătrân”. „Ești un copil” este replica nonagenarului.

În timp ce mulți vârstnici se lasă influențați de mitul potrivit căruia „nu te poți lupta cu vârsta”, există mulți oameni în lume care la vârsta de 70, 80 sau chiar la 90 de ani participă la maraton, se înscriu la concursuri de înot sau își depășesc condiția ridicând haltere care presupun o condiție fizică de invidiat.

Melania Cuc, în continuă căutare de locuri, de figuri, de teritorii mereu noi

Nicolae Georgescu

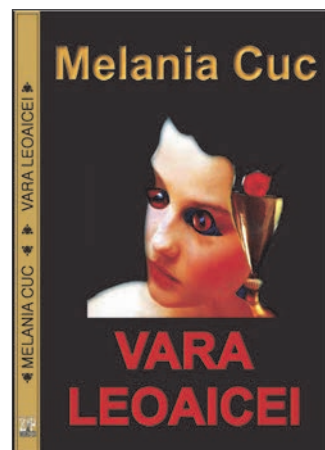
Poetă, prozatoare, ziaristă, eseistă, pictoriță: Melania Cuc poate adăuga, încă, în numele său, în condeiul și fapta sa, multe și diverse alte calități de acest fel, ținând, parcă, să ne spună că provincia este enciclopedică iar intelectualul de provincie este absorbit de idealul universalismului. Impresionant este modul cum își țese autoarea opera literară: volume de poezii alternează bine calculat cu proza scurtă, eseurile și articolele de gazetă pigmentează, din când în când, rafturile (sau, mă rog, raftul cu cele 28 de titluri ale sale realizate până acum). Nu cred că este o indecizie a fixării într-o (singură și solidă) zonă ci, după câte am observat citind oarecum ritmic cărțile sale, una se explică prin alta, se continuă, se reia. În toate tronează imaginea, Melania Cuc fiind în continuă căutare de locuri, de figuri, de teritorii mereu noi. E ca și cum ai vedea tot cu alți ochi același peisaj general, din unghiuri diferite. Nu se repetă nicăieri, dar totul pare o repetiție generală în vederea unui spectacol care mereu se amână.

Acest roman al său, numit „Vara leoaicei”, cucerește prin coborâșuri și urcușuri, un fel de sinusoidă care pune în mișcare nu numai relieful, dar și timpul, și sufletele oamenilor, și istoria. Prezentul, practic, nu există: din când în când îl ghicești într-o adunare de snobi, într-o negociere de anticari, într-o aventură (repetată) de-a căutatul comorilor prin grote. Există, însă, trecutul, cu o adâncime maximă în vremea cavalerilor cruciați – și cu ridicări spre actualitate (care actualitate nu înseamnă, însă prezent, ci doar ceva perceptibil prin ceea ce ne pune la îndemână prezentul) – și există ceea ce s-ar putea numi fantastic și care ar putea fi o proiecție în viitor.

Fantasticul Melaniei Cuc, însă se îmbină cu S.F.-ul și nu dăinuie în materia epică, ci mai mult în imaginația cititorului. Complicele autoarei, cititorul, este stârnit, obligat să recurgă la instrumentalul pe care i-l oferă mai ales filmul actual de groază – și se autoliniștește, astfel, într-o lectură plăcută, chiar pleziristă. Istoria străveche (medievală) are, ca instrument de aducere

în atenția aceluiași cititor fidel, obiectele de artă. Lungi și amănunțite descrieri de obiecte vechi, „de artă” sau numai vechi, îi dau autoarei posibilitatea creării unei atmosfere admirabil țesute în jurul personajelor. Ar mai fi de căutat ceva între aceste instrumente: așa cum S.F.-ul folosește la imaginație, lumea obiectuală la atmosferă – ar trebui ca pentru descrierea sufletească să avem la îndemână cuvântul. Melania Cuc nu se lasă ispitită de cuvânt, îl păstrează pentru vreun volum de versuri care va urma, probabil, după acest roman. Foarte economicoasă cu istoria (pe care, repet, o atmosferizează prin lucruri, nu recurgând la tratate, documente, istorii etc.) – autoarea este la fel de calculată cu expresia necesară descrierilor sufletului interior, face psihologie mai ales simbolică, elaborează trăiri din câteva trăsături și mai ales din locuri comune.

Romanul maschează, oarecum, un eu singuratic în căutare de locuri și lumi potrivite. Există un spirit al locului care cheamă și este căutat, sunt umbre în pereți și



șoapte omenești în frunzișuri, dar nu pare a exista destin, legea de bază a fantasticului. Acesta este înlocuit cu deducții logice, în cheie actuală. O tensiune între straturile de personaje te ține locului în lectură, un dialog cu autorul constructor se ivește de la sine: simți că-și va construi personajul așa, și nu altfel, că tu însuși ca cititor, l-ai construi altfel, că se poate și în alt mod (deci, dacă destin nu este, logica aranjamentelor poate lucra în voie).

Simți, cu alte cuvinte, intenția de șantier, de laborator, invitația creatorului către uneltele și realizările sale, chiar către recitirea cărților comune. O atomizare continuă a realității, ca tendință de stabilire în tabel, de definire, te face să urmezi firul narativ – rezultatul fiind o carte oarecum carnoasă, biologic devorabilă, ca să zic așa. O carte frumos gândită, realizată întocmai cum și-a dorit autoarea, care se va așeza în raftul înfăptuirilor sale, nu ne îndoim, în mângâierile multor cititori.

**Gabriela Căluțiu
Sonnenberg, Spania**

Flamenco (3)

De pe acum, localurile cu reprezentații de flamenco nu se mai numeau Cafés Cantantes, ci tablaos. Denumirea s-a consacrat și încetățenit până astăzi, sugerând parcă faptul că avem de-a face cu locul unde ți se oferă pe tavă, pe-o tablă imaginară sub formă de podium ceea ce este cu adevărat valoros: flamenco servit á la carte. Paco de Lucía, Manolo Sanlúcar, Camarón de la Isla, Enrique Morente, Antonio Gades și Cristina Hoyos sunt artiști care au impus noul gen al tinerei generații, așa-numitul „nuevo flamenco”, curentul care pune capăt perioadei de întuneric de după război, dedicându-se idealurilor libertății, speranței și renașterii din propria cenușă.

În anul 1993, fosta Catedră de Flamencologie din orașul Jerez de la Frontera se transformă în Centrul Falmenco Andaluz iar mai nou, la Sevilla funcționează Muzeul Dansului Andaluz, o instituție recunoscută de UNESCO drept bun cultural din patrimoniul universal. Dar flamenco nu este o specialitate pentru arheologi; el trăiește și se dezvoltă de la un an la altul, cu o vitalitate de nestăvilit, devenind un limbaj artistic universal. Nici politicienii nu se lasă mai prejos și încep să sprijine fenomenul, chemând la rampă protagoniștii, botezând străzi și piețe cu numele lor și înființând trasee turistice pe urmele lor, adevărate rutas flamencas. Cu toate acestea, viața artiștilor nu

s-a îmbunătățit prea mult. În continuare, dansatorii, cântăreții, poeții și chitariștii trăiesc în condiții precare, finanțându-se de pe-o zi pe alta, colindând de la un loc la altul.

Rumba, explozivă își face intrarea triumfală pe scena lumii, purtată spre cumile gloriei de inegalabilul chitarist Paco de Lucía, discipol al celui mai renumit personaj-victimă a drogurilor din scena flamenco: idolatrizatul Camarón de la Isla. „Nu ne era frică, dar resimțeam o furie adâncă”, preciza mai târziu renumitul chitarist de Lucía. Soliștii de chitară clasică îi desconsiderau pe cei de flamenco, pe motiv că arta lor ar fi mai puțin elaborată. Din dorința de a le administra o lecție, Paco de Lucia și colegii săi au dezvoltat o rapiditate inegalabilă în interpretare, transformând arta lor într-o adevărată armă de combătut nesiguranța și teama. Pentru public, au atins practic perfecțiunea interpretativă, punând definitiv capăt cârcotelilor interpreților de partituri clasice. Paco de Lucia a fost primul chitarist care a schimbat poziția chitarei, sprijinind-o nu pe genunchiul stâng, ci pe piciorul drept, lăsând instrumentul să se odihnească în adâncitura soldului aplecat. Poziția verticală, cu griful și mâna stângă îndreptate spre cer semnala o delăsare și o lejeritate care sfida rigiditatea scrobțiilor chitariști de până atunci.

Au urmat grupurile

Gipsy Kings și deliciosul Duo Los del Rio, cel care a lansat hitul „La Macarena”. Din clipa în care „Macarena” a fost aleasă ca imn electoral al democrațiilor americani, flamenco a intrat triumfal prin toate porțile mapamondului. La ora actuală, odată cu deschiderea spre democrație și cu intrarea Spaniei în Uniunea Europeană, accentul din flamenco s-a deplasat, distanțându-se de tradiționalele teme ale asuprii și sărăciei. Mai nou, dureroasa temă a emigrației câștigă tot mai mult teren, materializându-se în curentul Andalucía amarga. La fel, ia amploare interesul pentru dialogul încărcat de tensiuni dintre lumea creștină și cea arabă. Flamenco este un indicator al punctelor fierbiți ale societății. În pas cu evoluția omenirii apar noi zone-problemă, pe care arta flamenco le oglindește și le demaschează prompt. Angajamentul artistic merge mână în mână cu cel politic. Cu alte cuvinte, nu avem de ce să ne temem că ar seca vreodată izvorul său de inspirație, conflictul de interese dintre bogați și săraci fiindu-i tema predestinată.

Industria flamenco obligă în continuu la inovație artistică. Printre montările la scenă mai insolite se numără, de exemplu, un spectacol în care bărbații îmbracă rochiile tipice, în timp ce partenererele poartă pantaloni. Exponentul cel mai



renumit al stilului modern rămâne însă dansatorul Joaquín Cortés, cel care a impus prin spectacolele sale Pasión Gitana și Soul, impregnate de rock, gospel, soul și funk un nou stil: Haute Couture, cu dansatori îmbrăcați în costume marca Giorgio Armani. În replică la năzbâtiile creative născute în vremuri moderne în virtutea mottoului „anything goes”, dincolo de fuziunea dintre flamenco și curentele rock, hip-hop, reaggae, pop și rap, se cultivă în paralel și pe mai departe stilul clasic.

Concernele internaționale și internetul i-au deschis noi căi de răspândire. Nu este de mirare că publicația cea mai prestigioasă de flamenco se editează nu la Madrid, ci în Japonia, într-un tiraj de 10.000 de exemplare. Flamenco este sinonim nu doar cu o muzică inegalabilă, un stil artistic, o filozofie de viață, un mod de a privi lumea, aproape o filozofie, ci și, poate înainte de toate, cu o afacere rentabilă. Pe post de reflecție cu dublu înțeles ne rămân cuvintele exegetului Rubén Dario: „Andaluzia nu este nici veselă, nici tristă: ca toate regiunile, și ea se orientează după starea emoțională a celor care o contemplă”.

PLOAIA ÎMI UDĂ LACRIMILE

Ploaia îmi udă lacrimile-amare,
Cărările-nainte mi se frâng,
Lumina vieții în neant dispare,
De doru-ți, zbuciumat,
amarnic plâng.

Cum aş putea
să îmi ascund privirea,
Durerea-mi e dublată
ca-n oglindă
Apune sângerandă amintirea,
Și simt că moartea vine încet -
șoptindă.

Dar deodată un fulger se revarsă,
Și te zăresc în raze de topaz,
Și simt cum catifeaua
mâini-ți calde
Mă mângâie sfioasă pe obraz...

Eu îți privesc conturul
printre lacrimi
Dar... nu ești tu,
și mi-e atât de dor
Încerc să te ating,
să mi te-apropii,
Să-ți dau o sărutare și să... mor.

ZÂNA MEA DE UMBLET

Te-am luat de mână și
te-am pus în suflet
Lumină răsărită-n paradis
Comoara vieții,
zâna mea de umblet,
Uluitoare margine de vis.

Cărările pe care câte-odată
Ne rătăceam -
confuz sau dinadins -
Duceau spre un luceafar fără pată,
Din feeria cerului desprins.

Pe umerii-ți de înger în cascadă
Curgea un val de neagră catifea;
Pe ochi și buze, mâna-mi cu tăgadă,
Alunecând, alene se jertfea.

Mă doborau oștirile de patimi,
Și-n legiuni coșmaruri mă zdrobeau...
Dar nu-mi păsa
de ochi-mi plini de lacrimi,
Când chipul tău de înger îl sorbeau.

Lacrimi de dor și de durere

Poeme de Daniel
Ioniță, Australia

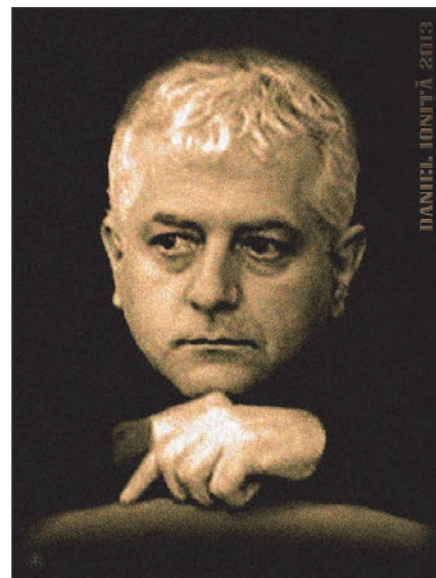
AGĂȚAT ÎNTRE STELE

Inima mi-a rămas agățată între
câteva stele,
de unde speranța fulguia însingu-
rată spre pământ.
Erai lângă mine și te vedeam din
ce în ce mai puțin.
De ce te-am urmat acolo?
De ce ai plecat fără mine?
Sunt întrebări la fel de trecătoare
precum un viscol.
De aceea nu te-am mai întrebat
nici unde mergeam,
nici de ce cărarea nu se mai vedea.

Priveam întinderea universului
așteptând zorile.
Și pe tine.
Jos, mult sub mine, simțeam nin-
soarea fulguind înspre abis.
Auzeam cântându-se colinde
și vedeam moș-crăciuni rotofei
alergând de colo-colo.
Deodată nu te-am mai simțit.
Te zăream încă,
dar nu mai erai cu mine.
Îmi agățaseși înadins
inima între niște stele;
printre fulgi,
mi-ai făcut cu mâna
și mi-ai strigat să aștept.

CANIBALII

Îmi spuneai să nu mă agit,
dar canibalii automatici
smulgeau din mine ciosvârte
cât niște continente mai minore.
Îmi lipseau deja o treime din oase,
un ochi și jumătate din urechea
stângă.
Loveam în ei cu piciorul rămas întreg
și cu pumnii.
Țipau speriați
și se trăgeau puțin înapoi,



DANIEL IONIȚĂ 2013

dar se repezeau
din nou cu o ură tâmpă
în ochii lor mici și diavolești
și cu dinții plini de sânge.
Doi dintre ei se băteau pe coastele
mele din dreapta,
și vreo cinci-șase se îngrămădeau
și își smulgeau unul altuia
parte din ficat.
Tu stăteai la măsuta de pe terasa
și-mi spuneai să rămân calm.

Mușcai dintr-un măr
și vorbeai cu gura plină.
Un canibal s-a strecurat prin spate
și a reușit să-mi bage
un deget în creier
prin urechea ce-mi mai rămăsese;
l-a scos apoi repede,
rozându-și de sub unghie
câțiva neuroni.
Dar din gâtlee i-a vuit brusc
un urlet canibălesc
ce s-a ridicat
peste vacarmul general,
a dat ochii peste cap și a căzut mort.
Dintr-odată toți ceilalți canibali
au început să se uite speriați,
urlând, unii la alții;
Au luat-o la fugă
și au disparut într-un val de praf,
undeva,
pe toate drumurile care duc spre Roma.
Ai ridicat din umeri,
privindu-mă cu un zâmbet superior
care-mi sugera un:
„Nu ți-am spus eu?!”

Vavila Popovici,
SUA

Ce alegem pentru viața noastră?

„Dezvoltarea intelectuală ar trebui să înceapă la naștere și să se termine doar la moarte.” Albert Einstein

Existăm și dorim să cunoaștem iubirea, fiindcă din iubire ne-am născut și cu ea vrem să plecăm din această lume. Iubirea ne face să discernem între bine și rău, binele fiind starea naturală a firii noastre, iar răul - starea pe care o dobândim ori de câte ori neglijăm binele. Existăm și dorim să cunoaștem bunătatea sufletelor, fiindcă numai ea ne poate face să trăim în armonie. Se vorbește despre bolile noastre ca fiind un rău care s-ar datora faptului că nu știm să trăim în armonie cu legile divine, pe care mulți dintre noi nu le cunosc, alții le ignoră, cea mai importantă fiind legea iubirii, apoi celelalte: legea adaptării, a acceptării, a cumpătării, a moralității, a recunoștinței etc.

Dar cunoașterea necesită învățatură, simțire și înțelegere. Învățătura intensă duce la înzestrarea minții, deschide aripile cunoașterii, precum pasărea și deschide aripile pentru a cuprinde văzduhul, iar libertatea gândirii și a exprimării a tot ceea ce simțim ne poate duce la înțelegere. Ne putem astfel elibera și de teama din sufletele noastre, fiindcă nimic nu a înspăimântat și nu înspăimântă mai mult pe oameni decât ceea ce ei nu înțeleg.

Învățătura despre noi și despre lumea în care trăim este averea pentru care merită să te străduiești a o obține și care nu-ți poate fi furată; din

moment ce ai dobândit-o, ea îți aparține și cu ea poți face viața ta mai frumoasă, dar și lumea mai frumoasă, întrucât frumusețea unui întreg este suma frumuseților părților care îl compun.

Lumea noastră este concepută matematic. Probabil Dumnezeu așa a văzut că poate fi construită această lume, bazată pe niște reguli matematice și dezvoltată cu frumuseți ale imaginației ce țin de domeniul artistic. O geometrie secretă stă la baza a tot ce întâlnim în natură, în orice floare, frunză, piatră etc. Filosofi ai științei au spus că „Limba în care este scrisă marea carte a Naturii este matematica, iar literele ei sunt curbele, figurile, triunghiurile”. Materia, lucrurile sunt însă mai puțin importante ca ideile: „Un om poate muri, națiunile pot crește sau se pot prăbuși, dar o idee trăiește pentru eternitate”, spunea Albert Einstein. Pătrunderea în sfera ideilor a făcut-o filosofia, cu scopul de a cunoaște adevărul.

Primele reflexii filosofice asupra lumii au izvorât din întrebări și mirări, filosofia însemnând iubire de înțelepciune, iar înțelepciunea -

locul de întâlnire și cumpănire a tuturor virtuților. Marile întrebări ale filosofiei au fost: De unde venim și unde mergem, dar și valențele intelectuale și spirituale ale omului au interesat, în limitele în care se putea gândi la vremea aceea.

Primele încercări de interpretare filosofică a lumii le găsim în Iliada și Odissea lui Homer. Apoi s-a trecut de la poem la filosofia propriu-zisă. Grecii contemplau cerul, natura, nu numai ca un gest meditativ, dar și ca o necesitate a cunoașterii, a găsirii soluțiilor pentru problemele cetății și în acest mod s-a produs miracolul! Intervalul de timp în care putem vorbi pregnant de filosofia greacă este secolul VI î.H. și secolul V d. H.

Fac o digresiune amintind de o excursie făcută în Grecia. În grupul nostru era și un matematician. Văzându-i pe greci cum își deschid prăvăliile de dimineață, cum se așează tăcuți în fața lor pe câte un scaunel, trăgând din trabuc, cu privirile pierdute undeva în depărtare, de multe ori spre liniștita Mare Egee, profesorul a avut o revelație: „Acum înțeleg de ce aici a fost leagănul filosofiei!”



Filosofia greacă a fost cel mai important curent filosofic apărut în Europa, din el evoluând filosofia romană, filosofia arabă, persană, filosofia renașterii și iluminismului, așternând drumul către modernitate. Interesul era formarea omului ca entitate superioară, idealul fiind perfecționarea fizică, intelectuală și artistică. Inițierea pentru atingerea idealului fericirii se realiza în trepte, în cicluri. Educația cetățeanului continua și dincolo de vârsta școlii, prin intermediul instituțiilor democrației. Grecii au introdus pentru prima dată în istoria civilizației, marile dezbateri asupra existenței noastre, a sistemelor de valori, sisteme valabile și în vremurile noastre, precum adevărul, fericirea, justiția, frumusețea, iubirea, bunătatea, armonia, legea, statul ca organizare perfectibilă, egalitatea între cetățeni, respectul proprietății și al individului. Ideile de patrie și patriotism s-au născut tot în Antichitatea greacă.

Punctând câteva idei ale unor gânditori greci, amintesc de filosoful grec Empedocle

► (490 - 430 î. H.) care a considerat principiul primordial al lumii fiind inteligibilitatea ei; el vorbea despre principiile care pun în mișcare elementele vieții: Philia (iubirea) și Neikos (ura). Socrate (469 - 399 î. H.) spunea că „Nimeni nu face rău de bunăvoie, cu intenție, ci numai fiindcă nu se cunoaște pe sine și nu știe ce vrea, căci a ști ce vrei, înseamnă a cunoaște binele și a căuta să-l realizezi[...] Ignoranța este mama răului și a păcatului.” Platon (428-348 î. H.) era adeptul demiurgului care asigură o metamorfoză cosmică ordonată, fiind și garantul ieșirii din haos și creării unui echilibru universal. Pornind de la faptul că lumea are o structură, a dedus că ea este inteligibilă și această structură este opera de artă creată de un Dumnezeu matematician. El vorbea de iubirea divină, factor creator și unificator în cosmos și în viața terestră, de frumosul în sine și binele în sine, reflexii ale frumuseții și bunătății dumnezeiești, de armonia lumii și dreptatea universală. Vorbea despre libertatea umană, considerând că ființa individuală se conștientizează ca agent al Binelui, având scopul de a-și ghida acțiunile înspre prosperitatea obținută prin atingerea inteligibilității. Întrebat dacă omul prin cugetare simte mai bine realitatea, Platon a răspuns: „Atunci gândeste mai bine, când nu-l stingherește nimic, nici auzul, nici văzul, nici o

durere, nici vreo plăcere, când sufletul rămâne singur - singurel, când lasă în pace trupul, și, pe cât se poate, nu-l ia tovarăș, nu s-atinge de el...Iată numai atunci simte realitatea!” Aristotel (384-322 î. H.) a pornit de la cauza primă a universului pe care a numit-o „mișcătorul nemișcat” - ființă divină creatoare, întrucât concepe lumea prin intermediul gândirii, singurul proces care nu presupune deplasarea. El a vorbit despre spiritul uman care se naște ca o tabula rasa și în care se imprimă experiența câștigată, despre existența unui intelect pasiv și a unui activ (intellectus agens) nemuritor și veșnic, „partea pe care o avem comună cu zeii”. După el trei lucruri trebuie evitate în domeniul moral: răutatea, lipsa de reținere și primitivitatea animalică.

Mai târziu, fizicianul dar și filosoful francez Blaise Pascal (1623-1662) conclusea: „Este mai important să ajungi la o desăvârșire morală, decât să ajungi la rezultate în științele exterioare”. Contează mai mult, spunea el, să fii om onest, decât să fii „geometru”. Pascal mai admitea cunoștința intuitivă a inimii: „Le coeur a ses raisons que la raison ne connaît pas”. Iată un adevăr atât de mare intuit, adevăr care stă la baza Religiei creștine. Inima este sursa tuturor emoțiilor noastre, din ea plecând iubirea, ca un fascicul de raze luminoase.

Biblia ne învață că

„Dumnezeu este iubire...” și „Dumnezeu este milostiv și plin de îndurare, îndelung răbdător și plin de bunătate” (Psalm 145.8), este sursa bunătății, izvorul ei, iar ideea plinătății, ni se spune, trimite la absolutizare și astfel spunem că în Dumnezeu se află bunătatea absolută care ajunge la noi prin Duhul Sfânt. Părintele Dumitru Stăniloae definea: „Persoana divină care face transparent pe Dumnezeu prin putere și lumină mai presus de fire pe de o parte, și prin sensibilitatea sufletului care le sesizează pe de altă parte, este Sfântul Duh.” În cartea intitulată „Neagoe Basarab Principe Isihast”, Arhimandrit dr. Iuvenalie Ionașcu vorbește despre faptul că Neagoe amintea adesea parabola albinei și a fagurelui, albina fiind Duhul Sfânt și fagurele - sufletul omului. Subliniază verosimilitatea „fumului” de a fi cel care îndepărtează albina de fagure.

Bunătatea care ajunge la noi, este dispoziția de a face bine, un sentiment care înobilează ființa și alungă răutatea, nelăsându-i loc în sufletele noastre. Ea se manifestă prin dragoste, blândețe, răbdare, iertare, milă, dreptate, pace și cu cât cunoaștem mai mult și ne cunoaștem, cu atât mai mult ne vom însuși aceste manifestări. Bunătatea duce la armonie, încercă „fagurele” cu miere. În Epistola pentru Coloseni a Apostolului Pavel găsim scris: „Astfel dar, ca niște aleși ai lui

Dumnezeu, îmbrăcați-vă cu milostivirile îndurării, cu bunătate, cu smernie, cu blândețe, cu îndelungă-răbdare”.

Și totuși, astăzi comportamentul oamenilor de cele mai multe ori din ignoranță, coboară spre trivialitate, sufletele sunt stăpânire de orgoliu, de răutate, de ură, de dezbinare și aceste sentimente se pot amplifica și pot duce la adevărate dezastre. Oamenii sunt încrâncenați, dornici de răzbunare, vor să rănească suflete sau chiar să ucidă. Spiritele ne sunt urâte prin întunecare. „Fumul” le întunecă!

Ce alegem pentru viața noastră? Vrem să fim buni, să trăim în armonie, sau vrem să fim răi, răzbușători, să trăim în discordie? Alegem spiritul benefic sau spiritul malefic – distrugător? Alegerea este a noastră, căci, după ce ne-a înzestrat cu facultăți mentale, Dumnezeu ne-a dat și liberul arbitru.

Închei amintind un fapt real: La un curs de filozofie a unui colegiu, studentul Albert Einstein i-a răspuns profesorului: „Răul nu există, sau cel puțin nu există în sine. Răul e pur și simplu absența lui Dumnezeu. E ca și întunericul și frigul, un cuvânt creat de om pentru a descrie absența lui Dumnezeu. Nu Dumnezeu a creat răul. Răul este ceea ce se întâmplă când din inima omului lipsește dragostea lui Dumnezeu. Este ca frigul care apare când nu există căldură sau ca întunericul care apare când nu există lumină.”

Jean-Paul Sartre către Simone de Beauvoir: „Tu ești pentru mine relația necesară. Toți ceilalți sunt întâmplători.”



Propus de B.P.

Când s-au întâlnit prima oară, amândoi erau studenți la Filosofie. El, 24 de ani, ea abia 21. El, plin de viață și nebunie, ea, frumoasă și inteligentă. După examenul final, el a curtat-o intens, ea îl găsea urât, aproape respingător. Însă exuberanța lui nu a lăsat-o indiferentă. Cei doi s-au împrietenit și au căzut de acord să aibă o relație de doi ani de zile. După care ar fi continuat, dar pentru că timpul alocat „relației exclusive” s-ar fi scurs, trebuiau să se vadă și cu alții.

Au trecut cei doi ani de când s-au cunoscut în 1929. Nici Sartre și nici Beauvoir nu dădeau vreun semn că ar vrea să renunțe. Ba chiar Sartre ajunge la concluzia că Simone este pentru el „relația necesară. Toți ceilalți sunt întâmplători.” Totuși, s-au ținut de cuvânt și au început să dezvolte și

relații în afara relației oficiale. Mai mult el. Ea avea să „îndrăgească” și să se refugieze în femei pe care avea să i le prezinte lui.

Îmbinarea dintre libertățile reciproc asumate ale unor amoruri pasagere și exterioare și relația lor nu a făcut decât să înnoade și mai strâns legătura dintre cei doi care avea să țină toată viața. Intensitatea și fascinația continuă a unuia față de celălalt survenea din ceea ce aveau în comun cei doi: ideile, dezbaterile, nevoia de dialog. Un dialog perpetuu, o legătură preponderent intelectualicească.

Sartre:

Fără ea nu aș fi avut niciodată aceeași experiență. Fără să fi discutat cu ea despre acestea, ele ar fi fost nespecifice. Un gest pe care îl descriu, o situație de viață pe care o analizez – ele capătă precizia și exactitatea lor realistă prin intensitatea experienței cu Simone de Beauvoir.

Tot el spunea într-un interviu video (un proiect de-al lui Gerard Byrne), că relațiile dintre bărbați și femei sunt posibile și esențiale doar dacă cei doi au culturi egale sau chiar aceeași cultură. Trebuie să avem aceeași cultură pentru a dori aceleași libertăți, ar spune el.

De-a lungul anilor, nimic nu părea să sărcească între cei doi filosofi existențialiști. Trăiau într-o dublă complicitate, atât intelectuală, cât și emoțională. Se spune că nu au renunțat niciodată la polițeturile și respectul adresabilității, vorbindu-și cu „dumneavoastră” și au înțeles că tocmai sinceritatea totală, confesiunile nedisimulate și transparența aabsolveau ieșirile erotice „din decor” ale celor doi de orice urmă de vulgaritate. Își povesteau totul.

Un punct de plecare al relației lor se pare că a fost recunoașterea superiorității în gândire a lui

Sartre de către de Beauvoir, înțelegând legătura cu el ca pe un soi de provocare, o experiență care suscita, incita și o obliga la o neostoită evoluție. De Beauvoir își extrăgea forța necesară maturizării și devenirii din dependența pe care o simțea față de scriitorul și filosoful de lângă ea, ajungând la concluzia că „Femeie nu te naști, ci devii”.

Deși niciunul nu credea în căsătorie, Sartre fiind cel mai acerb dușman al acestei instituții, el va fi totuși cel care își va încălca rigurozitățile și ajunge să o ceară pe de Beauvoir de trei ori în căsătorie, ea refuzând pe motiv că dorea să rămână devotată principiilor sale.

Totul s-a terminat la moartea lui Sartre pe 15 aprilie 1980, la spitalul Broussais din Paris, la cei 75 de ani ai săi, din cauza unei embolii pulmonare și a altor complicații. Simone de Beauvoir va muri peste șase



ani, lăsând în lucrarea sa, *La Cérémonie des adieux*, din 1981, ultimele cuvinte ale omului lângă care și-a petrecut toată viața:

Moartea nu ne va reuni. Așa stau lucrurile. Cu toate astea, e splendid în sine că am reușit să ne trăim viețile în armonie pentru atâta vreme.

După ce scriitoarea moare, presa se năpustește haină peste jurnalul acesteia, devorând toate intimitățile lui de Beauvoir și descoperind, de fapt, suferința mută și demnă a unei femei care a iubit toată viața un singur bărbat și care a înțeles, dintr-o afecțiune și o răbdare fără limite, libertinajul său.

Iată mai jos o scrisoare din 1929 pe care tânărul Sartre de 24 de ani i-o scrie lui Simone (21 ani) chiar după ce acesta i-a cerut mâna (iar de Beauvoir a refuzat). Era începutul legăturii lor de o viață.

Micuța mea,

Demult am tot vrut să-ți scriu, într-una din acele seri după o ieșire cu pri-

tenii când simți că lumea e a ta. Am vrut să-ți aștern la picioare fericirea pe care o simte cuceritorul, așa cum se întâmpla pe vremea Regelui Soare. Numai că de fiecare dată eram prea obosit de atâtea țipete și mă duceam să mă culc. Astăzi însă vreau s-o fac pentru a simți acea plăcere încă străină ție, acea plăcere de a trece de la prietenie la iubire, de la putere la tandrețe. În seara aceasta, te iubesc într-un fel pe care tu nu-l cunoști la mine: nu sunt nici slăbit de atâtea călătorii, nici copleșit de dorința de a te avea lângă mine. Îmi stăpânesc dragostea pentru tine și o transform într-unul din acele elemente care mă clădește. Mi se întâmplă mai des decât vreau să recunosc, însă rar atunci când îți scriu. Încearcă să mă înțelegi: te iubesc și în același timp încerc să fiu atent la cele exterioare. La Toulouse pur și simplu te-am adorat. Te iubesc în seara asta de primăvară. Te iubesc cu fereastra

deschisă. Tu ești a mea și lucrurile sunt ale mele și iubirea mea alterează lucrurile din jurul meu, iar lucrurile alterează și ele iubirea mea.

Draga mea fetiță, așa cum ți-am spus, ție îți lipsește prietenia. Acum e timpul să-ți dau niște sfaturi mai practice. Nu ți-ai găsit nicio prietenă? Cum se poate ca Toulouse-ul să nu aibă nicio femeie inteligentă, demnă de tine? Nici n-ar trebui s-o iubești. Vai, tu ești tot timpul gata să oferi iubire, e cel mai simplu lucru pe care cineva îl poate obține de la tine. Nu vorbesc de genul de iubire pe care mi-l oferi mie, iubirea asta le depășește pe toate, dar tu ești excesiv de generoasă și cu celelalte iubiri, acele iubiri secundare, ca atunci, în noapte aia la Thiviers când te-ai îndrăgostit de acel țaran ce pășea în josul dealului pe întuneric, fluierând, țaranul acela care până la urma s-a dovedit că eram chiar eu. Trebuie să ajungi să

cunoști și acel sentiment ce nu are legătură cu tandrețea și care apare între doi oameni. E greu pentru că orice prietenie, chiar și între doi indivizi cu sânge clocotind, are momentele sale de iubire. Îți consolezi prietenul suferind și ajungi să-l iubești, un sentiment ce șubrezește însă repede și se deformează. Dar tu ești capabilă de sentimentele prieteniei și trebuie să le experimentezi. Și, în ciuda mizantropiei trecătoare pe care o simți, ți-ai imaginat oare aventura căutării unei prietene în Toulouse, o femeie care să fie demnă de sentimentele tale de prietenie și pe care să nu trebuiască s-o iubești? Lasă deoparte partea fizică a iubirii sau convențiile sociale. Caută cu inima deschisă. Și dacă nu găsești pe nimeni, întoarce-te către Henri Pons pe care abia dacă-l mai iubești și fă din el prietenul tău.

[...]

Te iubesc din tot sufletul și inima mea.

Eva Defeses

Scriitorul român Elisei Virgil a primit duminică, 12 mai 2013, premiul pentru literatură „Scriitori din Est”, locul al doilea, în valoare de 3000 de Euro, acordat de Noua Societate Literară din Madrid. Cartea autorului român a atras atenția criticilor, cu ocazia Săptămânii Cărții 2013, eveniment organizat de Prefectura orașului Madrid. Săptămâna Cărții s-a desfășurat la Facultatea de Filologie a Universității Complutense din capitala Spaniei.

Elisei Virgil a asistat, pe 14 aprilie, la prezentarea romanului său „El Triángulo de la Felicidad” (Triunghiul Fericirii), organizată de Editura Niram Art, în Espacio

Scriitorul român Elisei Virgil, premiat de societatea literară din Madrid



Niram din Madrid. Cartea, aflată la a doua ediție, face parte din Colecția Propunerii, coordonată de Tudor Șerbănescu, artist român recunoscut pentru opera sa în Spania, iar

coperta a fost creată de artistul plastic spaniol Ivan Miedho. Romanul, tradus de Fabianni Belemuski, a atras atenția publicului și a criticilor, care l-au comparat pe Virgil cu Juan José Millas și Vintilă Horia, scriitor care și-a petrecut o bună parte din viață în Peninsula Iberică.

Elisei Virgil a afirmat că scrierile sale fac parte din bogăția culturală din Estul Europei, încă neexploată suficient în Occident. „Sunt foarte mulțumit de premiul pe care l-a primit «Triunghiul Fericirii», premiu care înseamnă pentru mine o surprinzătoare recunoaștere a literaturii române în Occident”, a mai semnalat Elisei Virgil, într-un interviu pentru Union Radio Madrid.

Stanley Patooty Jr. prezintă: Din relatările unui român stabilit în America – Despre secretele N.I.D.N. **O COMANDĂ DE PIZZA ÎN 2013...**

Propus de P.S.

Clientul: Alo, bună ziua, doresc să comand două pizza.

Telefonista: Mulțumim că ați sunat la Pizza Hut. Puteți să-mi dați numărul dvs. de identitate (NIDN - national ID number), domnule?

Clientul: Numărul meu de identitate națională... da, un moment. 6102049998-45-54610.

Telefonista: Mulțumesc, dle X. Văd că locuiți la 1742 Meadowland Drive și aveți tel. 494-2366. Telefonul dvs. de la serviciu la Lincoln Insurance este 745-2302 iar numărul de celular este 266-2566. Adresa de web este <http://us.mc318.mail.yahoo.com/mc/compose?to=xson123%40home.net>. Corect?

Clientul: Mmda... Da' de unde aveți toate informațiile mele?

Telefonista: Suntem legați, că orice companie, de HSS.

Clientul: HSS, ce drăcovenie mai este și asta?

Telefonista: Suntem legați electronic de Homeland Security System, domnule.

Clientul: (oftând) Asta e. Vreau să comand două pizza... specială „All-Meat”.

Telefonista: Nu cred că este o idee prea bună, domnule!

Clientul: Cum adică? Este vreo problemă cu pizza cu carne?

Telefonista: Domnule, analizele dvs. medicale arata că aveți tensiunea arterială crescută și un colesterol destul de mare. Conform dosarului medical, compania de asigurări nu vă permite alegerea pizzei cu carne.

Clientul: Ceee? Și atunci ce-mi recomanzi?

Telefonista: Ați putea încerca Pizza cu Soia care are procentul de grăsimi foarte scăzut. Ar trebui să vă placă.

Clientul: Ce te face să crezi că o să-mi placă?

Telefonista: Ei bine, văd aici pe monitor că săptămâna trecută ați fost la bibliotecă și ați citit o carte de Rețete Culinare cu Soia.

Clientul: Bine, bine. Dă-mi atunci două pizza mărime medie pentru familie.

Telefonista: Da, mărimea este potrivită pt. dvs., soție și cei patru copii, iar ceea ce rămâne puteți să dați celor doi câini. Totalul dvs. este \$49.99.

Clientul: (strigând în casă) Nevastă, adu-mi te rog credit cardul!

Telefonista: Îmi pare rău domnule, dar trebuie să plățiți cash. Credit cardul dvs. este blocat pentru depășirea limitei.

Clientul: Dau o fugă la o mașină ATM și voi scoate niște bani înainte să ajungă pizza la mine la ușă..

Telefonista: Îmi pare rău domnule, dar nici asta nu va fi posibil. Văd aici că nu aveți nici un ban în contul dvs.

Clientul: Da, bine, n-are nimic. Trimite pizzetele și găsesc eu niște bani în casa până ajunge. În cât timp îmi vine pizza?

Telefonista: Suntem puțin în întârziere, aș zice cam 45 de minute. Dacă vă grăbiți, puteți veni dvs. până aici să ridicați personal comanda, după ce faceți rost de



bani. Pe de altă parte, este puțin mai jenant să cărați pizza pe motocicletă.

Clientul - Da de unde știi că merg cu motocicletă?

Telefonista: Păi scrie aici la informații despre vehicul. Ați avut o mașină care vi-a fost luată de compania de împrumut pentru că nu ați plătit la timp. Alături scrie că Harley-ul dvs. este cu plata la zi și în plus i-ați umplut aseară rezervorul cu benzină.

Clientul: % # & *...

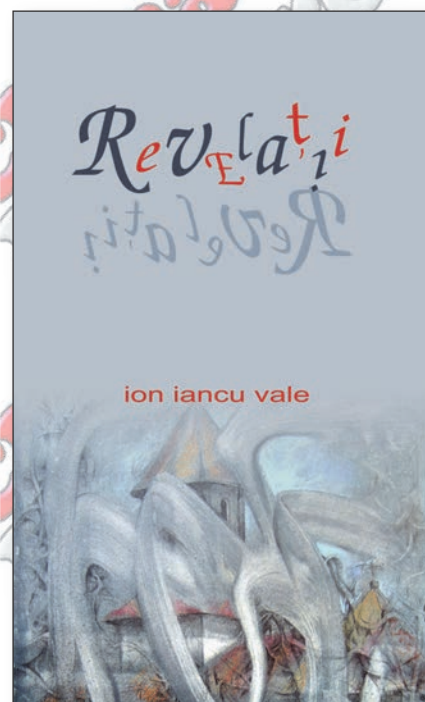
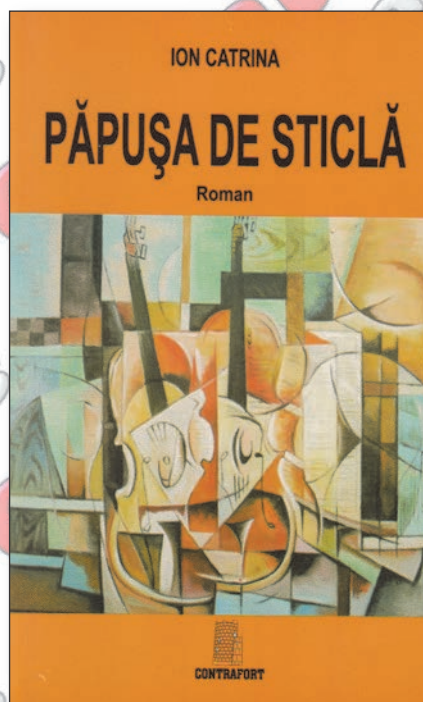
Telefonista: V-aș sfătui să fiți atent cu vocabularul ca să nu o pățiți din nou. Văd că ați fost arestat pentru că ați înjurat un polițist, apoi judecătorul cu care v-ați certat v-a dat 90 zile de pușcărie. Văd că de-abia v-ați întors în societate de câteva zile și asta este prima pizza pe care o comandați.

Clientul: (fără cuvinte)

Telefonista: Mai doriți altceva, domnule?

Clientul: Da, am un cupon pentru o sticlă de 2 litri de Cola, gratis.

Telefonista: Îmi pare rău, dar trebuie să citiți mai bine. Pe cupon și în reclama noastră scrie că persoanele care suferă de diabet nu se califică...



Cărți noi în biblioteca revistei Climaxe literare

